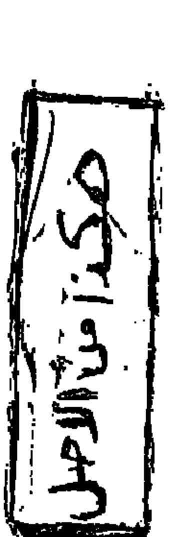

גליון מס. 39 • כ"ג באב תשמ"ו • 28.8.1986
פרלטמן, עמ' 8־9.
Amsterdam 1992
שים יד על "באד"
עכשיו, יש לי אהבה חדשה
צלולה יותר, חלקה יותר
חזקה בדיוק כמו שצריך ו
באדוויזר. אני קורא לה "באד".
אם גם אתה רוצה
ליהנות מבירה טובה
שים יד על באד.
רפי
Budweiser
באדוויזר
בירה ברמה אחרת

טור ראשון

כדורגל לייצוא

בשעה טובה ומוצלחת – יש לנו העונה – יותר מתמיד – גם כדורגלנים לייצוא. לא פחות משלושה – מוטי איוניר, רוני רוזנטל ודוד פיזנטי, מופיעים במדי קבוצות בהולנד, בלגיה ובגרמניה. כל השלושה מתהדרים בנוצות של „שחקני נבחרת ישראל". רושם רב על הגויים זה אולי לא עושה, אבל עובדה: הם משחקים באירופה.

ועכשיו – בנוסף לכותרות יום א' הרגילות, המספרות לנו על מה שנעשה ועל מה שלא נעשה בחדרי ההלבשה, ועל מה שאמר או לא אמר שלמה שרף למשה סלקטר, יהיו לנו גם כותרות שיעסקו בנושאי שחקני השוק האירופי המשותף. המשולש הישראלי באירופה לא יישכח.

החלשתה של הליגה הלאומית שלנו מבחינת פוטנציאל השחקנים – היא מן הנקודות שיאפיינו את פתיחת העונה הבאה עלינו. העין אינה צרה בהצלחת השלושה. נהפוך הוא.

מוטי איוניר. בהצלחה.

כמבוגרים לכל דבר – נרצה ללוות אותם בבירכת הדרך. עם זאת – יש לצאת לדרך בהרגשה כי לא אלמן ישראל. שלושה נסעו – יימצאו שלושה אחרים. שלושה מוכשרים, שינסו להצדיק כניסתם לנעלי השלושה שעזבו.

בשער: עודד מכנס בבגדי המלך החדשים. הפעם – מדיה של מכבי ת"א. סיפור: בעמ' 8־9. צילום: עדי אבישי.

שבועספורט

עורכים:
אלכס דורון
משה לדר
עריכה: טובי פולק
צלם: עדי אבישי
עיצוב גרפי: שפי דגן

מודעות: גילת שניידר
טלפון: (03)439442

כותבים

שירות ציבורי בערבון מוגבל

אילו יצאו כל עובדי החדשות ברדיו ובטלוויזיה לחופשה קייצית של חודש – היתה המדינה כולה נרעשת. „שערוריה!", „השבתה של שירות חיוני חשוב", „חוצפה", היו הכותרות בכלי התקשורת מצטטים ומוסיפים משלהם. והנה, זה קרה בספורט – ואיש לא פוצה פה ומצפצף. אף אחד לא חייב בדין־וחשבון.

כתבי הספורט של הטלוויזיה והרדיו הממלכתיים התעייפו, כנראה, מן הדיווחים על גביעי העולם בכדורגל ובכדורסל ויצאו לחופשה. עמם יצאו לחופשת־קיץ כל הדיווחים בנושאי הספורט.

אין חולק על־כך, שמגיע גם להם חופש. אבל, האם זו סיבה שבגללה מותר לסגור שירות ציבורי ממלכתי? האם אין רשות השידור מסוגלת לארגן ממלאי־מקום, או חופשה על־פי תור, כפי שמקובל בכל כלי התקשורת האחרים, אני מניח?

בעצם, אין זו מחמאה למדורי הספורט של הטלוויזיה והרדיו, שאיש לא מרגיש בחסרונם. העתונים מילאו את החסר והם גדושים בדיווחים מ„עונת המלפפונים".

אבל כלי התקשורת הממלכתיים, המוממנים על־ידי משלם המסים, יש להם מחוייבות כלפי הציבור הגדול הזה. כאשר צריכים אותו מצביעים האחראים למדורי הספורט, כי התוכניות שלהם מצטיינות בצפייה והאזנה גדולים. עכשיו, בקיץ, לא צריך אותו יותר – ואפשר לצפצף עליו.

אם אינני טועה, זו הפעם הראשונה, שתוכניות הספורט בטלוויזיה וברדיו בוטלו בחודשי הקיץ. מעניין, מי אישר החלטה כזו ועל סמך מה. האמנם זו מדיניות, שאושרה ברשות השידור הממלכתית. ואם כן, רשאי הציבור לדעת.

חולון — יהושע גביש

נבחרת הכדורמים: החמצה

כתובב כדורמים עוד מארץ הולדתי, צ'כוסלובאקיה, נדהמתי מהפסדי נבחרת הכדורמים שלנו באליפות העולם בספרד. מיותר לומר שההפסדים לא הביאו כבוד רב לספורט הישראלי הייצוגי.

למען האמת – לא באו ההפסדים בהפתעה. יש – ותמיד היה לנו – פוטנציאל אדיר למשחק הכדורמים. מדינת ישראל משופעת בבריכות פתוחות; עונות השנה טובות לאימונים ולמשחקים; לגרעין השחקנים של היום היה ממי ללמוד, שכן את רזי המשחק הביאו העולים מארצות מרכז אירופה באמצע שנות השלושים. מה אם כן קרה ?

קרה שהוועדה הנוגעת בדבר בהתאחדות לספורט אינה מתייחסת ברצינות לספורט הכדורמים. לא די בהבאת מאמן זר, אפילו הוא הונגרי שרזי המשחק בוודאי ידועים לו. היה צורך להקדיש הרבה מחשבה בשנים שחלפו עד היום. למרבה הצער – שום דבר לא נעשה בכיוון זה.

את התוצאות אנו רואים היום, בספרד.

ירושלים — טיבי פלדר

נהירת שחקנים מישראל לאירופה

אני לא בעד נהירת שחקנים ישראליים לקבוצות מאירופה. הדוגמאות של השנה – עם הצטרפותם של מוטי איוניר לרודה בהולנד, של רוני רוזנטל לבריז' שבבלגיה והשנה השניה של דוד פיזנטי בקלן – מעידים שמשהו לא בסדר בכדורגל ובספורט שלנו, שאינו יודע להחזיק בילדי טיפוחיו.

רבות נכתב ונאמר על אמנים ישראליים השוהים בחו"ל. כשם שאיני מסכים עם אלה – כך הייתי רוצה לראות את הכדורגלנים שלנו מופיעים כאן.

עניין של כבוד ? אולי. אך מדוע הוא צריך ליפול בחלקם של הגויים ?

רמת־גן — ישראל לויט

מעשה שטן – אך לא מכוון

במדור „חטיף" שפורסם בגליון הקודם, תחת הכותרת „הסייף שהשתיל ברך" – נפלה טעות אנוש, שכותבה, צבי בר־שירה, מצטער עליה צער רב: במקום סייף העבר, פרופסור דוד מנדס, שלא ייצג את ישראל באולימפיאדת רומא, צריך היה להופיע שמו של מיקי רון, או סייף־צמרת והיום קונסול ישראל לענייני מרע בלוס־אנג'לס וחבר הוועדה הישראלית לאנרגיה אטומית. מיקי, ש„קפץ" לארץ לחופשת־מולדת, עיין לתומו ב„מוסף ספורט" שלנו ומיהר להתקשר אלינו. אנו מתקנים ברצון את המעוות כדי למנוע „בכיה לדורות". סליחה, מיקי!

עליה ארמלי: „אלך אחרי זאהי אפילו לקוטב הצפוני"...
צילום: שלמה מוסקוביץ'.

האשה שמאחורי זאהי ארמלי

מאחורי כל גבר חזק עומדת אשה טובה ומבינה. כזוהי עליה, רעייתו של החלוץ המפורסם במדינה, זאהי הומלי.

אין זה סוד כי בתקופה האחרונה הפך ביתו של זאהי בשפר־עם למוקד עליה לרגל לעשרות ואולי למאות חברים, סקנים וסתם אוהדים. כולם מתקבלים בבי ארמלי באהבה. עליה, גברת של ממש ורק בת 22. היא אחראית לכך שאורח שנכנס בשערי ביתה – אינו רוצה לעזוב. הם רבים, אבל היא מטפלת בהם כאילו הם בודדים. טיפול אישי. בחנות המכולת, בסמוך לבית, יספר לך בעל המכולת: „בזמן האחרון קונה עליה שני קילוגרם קפה בכל יום". כן, הקפה והעוגות הם האל"ף־בי"ת בקבלת אורחים בבית הערבי המסורתי של החלוץ. גם אם הגעת לומר שלום אתה חייב ללגום מהקפה השחור והחזק, שעל הכנתו שוקדת בנאמנות עליה.

הקרנבל סביב בעלה אינו מפריע לה במיוחד. „רק שלזאהי לא יקרה כלום. אני דואגת לו ורוצה שהוא לא יקח ללב, את כל מה שקורה מסביב", אומרת עליה ומוסיפה: „לי אישית לא איכפת איפה שזאהי ישחק, בחיפה, או בתל־אביב. איפה שטוב לו טוב גם לי".

לשאלה האם תהיה מוכנה לעבור ולהתגורר בתל־אביב, אם אכן ישחק זאהי לבסוף בהפועל – משיבה היפהפיה הכפרית: „אני מוכנה ללכת אחרי בעלי גם לקוטב הצפוני. מה זה תל־אביב, מה זה חיפה, זה אותו דבר. אגור יחד עם בעלי בכל מקום".

עליה לא מתערבת בהחלטותיו של זאהי, אם כי את דיעותיה היא מביעה. „אולי הגיע הזמן שיחליף אווירה. זה לא יזיק לאף אחד".

על התנגדות הוריו של זאהי אומרת הרעייה: „ההורים של זאהי אנשים חכמים ומקובלים. כמובן שלפני שהוא ואני מחליטים משהו, חשוב לנו לקבל את ברכת הדרך מאבא ומאמא וכך נעשה".

עליה אוהבת להתאפר, להתלבש בהידור וגם לעיין בשבועוני נשים. על החיים, היא מביטה באהבה. „אם יש לי בעל כזה, ילדה כזו, בית כזה, הורים וחברים כאלו מדוע שלא יידעו שאני מאושרת. מה שקורה עכשיו זה חלק מהחיים. הכל יעבור ויבוא על מקומו".

בין ספל קפה, טיפול בבת קתרין ותליית כבסים – אומרת עליה: „כדורגל, זה סם החיים של בעלי, אני באופן אישי אוהבת יותר לרקום, לשמוע מוסיקה, לראות טלוויזיה ולקרוא. בכדורגל אני מתעניינת רק במה שבעלי עושה ובמקרה הכי גרוע אני מסתכלת בטלוויזיה על מאראדונה ופלאטיני".

כשנפרדנו היא אומרת: „תבקרו". אינה מתעייפת.

יונתן חללי

מסיבת ההפתעה לאילנה רומנו

כשהציע חן שפירא, ידידה לחיים של אילנה רומנו, להזמינה לארוחת ערב במסעדה סינית, היה זה אך טבעי לחוג את יום הולדתה „העגול" של אילנה. לחגיגה הקטנה הצטרפו גם שלוש בנותיה של אילנה – אשרת, רוחה ושלומית, והחמישייה החוגגת יצאה לסעוד את ליבה.

בסיום הארוחה הציע חן לעשות „סיבוב קטן ברחוב הירקון". אילנה לא התנגדה. מטרים ספורים מן המסעדה – ציפתה לה ההפתעה הגדולה. כ־60 אורחים, קרובים, בני משפחה וידידים מכל רחבי הארץ, הסבו „אצל שמיל" ושרו לכבודה „יום הולדת שמח".

דקות ארוכות של תדהמה עברו על אילנה, אלמנתו של יוסף רומנו, המשקולן האולימפי של ישראל, שנרצח עם הי"א באולימפיאדת מינכן ב־1972. שלוש הבנות היו שותפות לסוד. אך הן לא גילו מאומה לאמא, שראתה סביב השולחן הארוך והצר שהתפתל מרחוב הירקון עד ליורדי הסירה, ידידים רבים.

בין הנוכחים: מנכ"ל הוועד האולימפי אורי אפק ורעייתו דליה, מזכ"ל ההתאחדות לספורט שמואל ללקין ורעייתו ירדנה, מימי ויינברג, אף היא אלמנת מינכן (רעייתו של מאמן המתאבקים משה וינברג ז"ל) וכמובן כל בני משפחת רומנו. הבת רוחה הנציחה הכל בצבעים טבעיים. מזכרת יפה מיום ההולדת של אמא.

במקום פרחים

ליו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי חיפה, צבי וייצנר, בהגיע בנו, ירון, למצוות; ליו"ר אגודת מכבי רמת־עמידר, נחום ידידיה, בן 55; למנהל הפועל כפר־סבא, ישראל נאון, בן 44; למאמן הפועל חדרה, יצחק אנגלנדר, בן 42; למאמן יצחק שמילוביץ, בן 40; לשופט אבשלום כהן, בן 33; למזכיר הפועל בית־שאן, אשר גבאי, להולדת בנו דוד.

אבי רן – 23 קייצים

לאפרים עג'מי, שהופיע אשתקד במדי בית"ר חיפה, בן 33; למאיר יצחקי, בית"ר ת"א, בן 28; לאורי סויסה, שוער בית"ר י־ם ולמשה טליאס, „צפרירים" חולון, בני 27; לרפי פלד, רמת־השרון, בן 26; שמחה מהולה בעצב (הירידה לליגה הארצית) בהפועל ירושלים – יואב בסון, בן 26, השוער ישי בן־הרוש, בן 24 ומרדכי („מורדי") ועקנין, בן 18; לאבי רן, השוער הבין־לאומי של מכבי חיפה ולמוחמד עלי – לא אלוף העולם („הפה הגדול") באיגרוף (מיל.) – הפועל עכו, בני 23; לצדוק מלכה, מכבי חיפה, למישל בן־חיים, הירושלמי שהופיע אשתקד במדי הפועל לוד; לעזרא מועלם, שסיים מסע נדודים ממושך כאשר חזר לשורות הפועל ת"א ולשוער שמואל („שולי") גילרדי, הפועל ר"ג, בני 22; למכבי מאיר חנוכה, בית"ר ת"א ולמרדכי אבו־חצירא, הפועל טבריה, בני 21; לאורן גונן, באר־שבע וליעקב תלל, הפועל לוד, בני 20; לדורון רבנפרס, „צפרירים" חולון וליוסף ששון, מכבי עמידר, בני 18.

„הפועל ת"א – הקבוצה שלי"

הפועל ת"א מתכוננת לעונה הקרובה גם במישור החברתי. ב־21 בספטמבר תקיים אגודת הידידים של הפועל ת"א, בראשה עומד איש העסקים דני קורן, המשמש גם יו"ר מחלקת הכדורסל של האגודה, נשף גדול ב„גן־אורנים", לציון פתיחת העונה בכדורגל ובכדורסל. האירוע הוא חלק מן הפעילות של ראשי המועדון, העושים לשיפור ולשינוי התדמית של ה„אדומים".

את הערב, אותו רוצים אנשי הפועל ת"א לנצל גם למבצע לאיסוף תרומות רחב היקף שיכונה בשם „הפועל ת"א הקבוצה שלי", ינחו אוהדי הפועל ת"א אלי ישראלי, דן שילון ומני פאר ויופיעו בו מיטב אמני ישראל. לכל הזמנה שרכשו האורחים מצורף מכתב ובו בקשה לתרומה לאגודה. זה מתחיל ב־100 שקלים ומגיע ל־1500 ש"ח.

בצילום: הלוגו החדש של אגודת ידידי הפועל ת"א שעוצב בידי הגרפיקאי יוסי ברשן.

מעשי אבות – סימן לבנים

קשתים יורים את החיצים ... ישראל בתע'זקשת.
צילום: גרי אברמוביץ'.

חוץ מילדים קטנים בל"ג בעומר, ומאנשים שמתחפשים לאינדיאנים, יש עוד כמה אנשים נורמאליים בהחלט, שמסתובבים עם קשת ביד וחיצים בתוך תלי. אין להם תסביך רובין הוד. הם פשוט „משוגעים" על קליעה בקשת. הענף הזה, אחד היחידים שבהם לא רצוי להביט בספורטאי ממצד החזית בשעה שהוא מתאמן, הוא אולי הספורט המסורבל ביותר. על הקלע לעטות על גופו רפידות, מגינים ואביזרים שונים, המשווים לו דמות מגוחכת מעט. שלא לדבר על הקשת המעוטרת בשלל מוטות מתכת, תלי החיצים המתנודד על הירך, המשקפות והטלסקופים, ההופכים את העיסוק הזה לחגיגה לעיניים ולעינוי לספורטאי.

אחד מאלו שמסתדרים טוב מאוד עם הקשת הוא הווארד ליפשיץ, 42, קלע בהפועל ירושלים. הווארד זכה במקום הראשון באליפות הארץ, שנערכה בשבת האחרונה במגרש „בית שרת" בגבעתיים, לאחר שצבר 1,198 נק'. באליפות הנוער, שנערכה במקביל, זכה גיגי ליפשיץ, בנו של הווארד, במקום הראשון. ההווארדים טובים עד כדי כך, שהבן גיגי עלה בהשיגו (1,115 נק') על השיגו של מי שזכה במקום השלישי באליפות הבוגרים, שמשון זאבי (1090). אגב, בנו של שמשון, עידן זאבי, זכה במקום השני באליפות הנוער (1032 נק'). פרט נוסף חשוב: כל הרביעיה, שני האבות ובניהם, חברה בהפועל ירושלים.

שיאן ישראל, אילן נקש מהפועל גבעתיים, חייל בן 20, הוא היחיד מקלעי הצמרת שאינו חבר בהפועל ירושלים, ושבנו לא השתתף באליפות הנוער (טוב, הוא רק בן 20...). ככל הנראה, רק בירושלים מחלקים ביניהם האבות והבנים את המקומות הראשונים. נקש נטל את הסגנות עם נקודה פחות מהווארד ליפשיץ – 1,197 נק'. לפחות הוא יכול היה להתנחם בכך, שבאליפות שהתקיימה בשוויץ לא מכבר, הוא זכה במקום הראשון.

דוד לביא

בנתניה מכשירים את דור העתיד

אליצור נתניה קיימה בחודשיים וחצי האחרונים מחנה אימונים מיוחד לשמונה כדורסלנים צעירים, עליהם מהמרים ראשי האגודה ורואים בהם דור חדש של ישראלים שיהווה בעתיד את שלד הקבוצה.

מי שלקח על עצמו את העבודה עם העתודה הוא רופא הקבוצה, ד"ר אילן גונן, שבמקביל לעבודה יסודית בפיתוח כושרם וחוסנם הגופני של הבחורים, רובם בגיל צבא, הפך את מחנה הקיץ לסידרת חינוך ספורטיביות מאלפת עבור הבחורים.

מי שעקב אחרי דור העתיד של נתניה – ראה בפעולה שני ענקים: דדוד ברדיטשב (2.07 מ') ודורי אגושביץ (2.16 מ'), ואת שחקני־החוץ ניצן אביטוב, טל פרי, עדן מזרחי וטל בראון.

הכדורסלנים הצעירים שמעו הרצאות מפי השופטים דוד דגן ומנשה חרמן והאזינו להרצאה של פיזיותרפאסיט, שהיקנה להם הרגלים בשימור שרירים והגנה עליהם מפני פגיעות. הצעירים שמעו גם הרצאה מפי דיאטתיקנית מבית־החולים „איכילוב" בנושאי תזונה נכונה, למדו פרקים בתולדות התאגדות הספורט „אליצור" מפי שלמה שפיגלמן, יו"ר מחלקת הכדורסל בנתניה, ואף למדו קצת על מה שנעשה מאחורי הקלעים בעתונות הספורט.

ברוריה ביגמן

„שוגר ריי" – גדול המתאגרפים בכל הזמנים

לא קאסיוס (מוחמד עלי) קליי, וגם לא ג'ו („המפציץ החום") לואיס – אלא „שוגר ריי" רובינסון – נבחר עתה בידי כתבי האיגרוף של התיקשורת בארה"ב ל„גדול המתארגפים בכל הזמנים". הם ציינו בכך את יום השנה ה־40 להכתרתו, לראשונה, של „שוגר ריי", אהוב הקהל, כאלוף עולם במשקל חצי בינוני (ב־1946).

תוצאות המישאל, שבו נטלו חלק בדרך הטבע ותיקי העיתונאים, שהספיקו לראות משהו בקאריירה שלהם, הפתיעו במידה מסויימת – בעיקר את אוהדיהם של „מרוויחי המיליונים" במשקל כבד, ובראשם מוחמד עלי („הפה הגדול") ומי שניסה להיות יורשו, לארי הולמס. עלי נאלץ להתנחם בתואר נחות משל רובינסון, כ„גדול המתאגרפים של תקופתו".

„שוגר ריי" כיום בן 66, נולד כוולקר סמית. חמש פעמים בקאריירה שלו היה אלוף עולם במשקל חצי בינוני, אבל לשיאו הגיע במשקל בינוני שבו הוכתר כ„מלך".

רובינסון נעשה מקצוען ב־1940. בקאריירה העשירה שלו, ללא מתחרים שלו נמנו 202 קרבות. ב־109 מהם ניצח בנוק־אאוט, וב־66 נקודות. את תוארו העולמי הראשון רכש כאמור ב־1946, והגן עליו חמש פעמים. ב־1951 זכה בתואר במשקל בינוני, לאחר שניצח את ג'ק לה־מוטה („השור הזועם"). אלא שבאותה שנה איבד „שוגר ריי" את כתרו לבריטי טורפין – ושב והחזיר אותו לראשו, כעבור חודשיים בלבד בקרב דרמטי. ב־1955, 1957 ו־1958 התייצב מחדש בזירה, וזכה שוב בכתר המשקל הבינוני. אמרו אז כי הוא מתאגרף־לוחם מעולה, שלא היה כמותו וספק אם יהיה, שמסוגל היה לחבוט במהירות עצומה „מהלומת ברק עיוורת". היתה לו הגנה מרשימה – ועובדה היא שכאשר פרש – לא ניראו על גופו סימנים שעסק אי־פעם בספורט האיגרוף.

„שוגר ריי" רובינסון: טוב אפילו מהפה הגדול עלי

„לא קם באיגרוף המודרני מתאגרף שהיה מסוגל להדגים טוב ממנו מהי „תרכובת" של חבטות אדירות מכל הסוגים, ומה מסוגלת לחולל סידרה של מהלומות אגרוף, בכל יד לחוד ובשתיהן גם יחד – כאשר הן מצטרפות וממוקדות ביעד מוגדר" – כתב עליו פרשן איגרוף בריטי נלהב. „באגרופיו היתה אש להבה" – קבע מומחה גרמני.

לאחר שפרש מהזירה (היה בן 40 כאשר נכנע לכבאי לשעבר פול פנדר בן 29 אבל גם אז הדגים את ההגנה הנהדרת שלו) – פנה עורף לאיגרוף, ואז נתגלה כשרונו כ... רקדן קל רגליים.

חיים שכאלה

כמה מלים על חיים גלובינסקי, שהלך השבוע לעולמו בגיל 84.

חיים גלובינסקי היה הכל. ארץ־ישראל, עבודה, יצירה, ספורט, מסירות, אהבה. חיים גלובינסקי היה איש שניצח את כולם. כולל מחלתו. חיים גלובינסקי היה איש שסידרה אחת של התכנית „חיים שכאלה" בוודאי שלא היתה מספקת כדי לטפל בעוצמתו ולספר עלילותיו.

מן הדמויות שאגדה נירקמה סביבן בעודן בחיים. חיים בכל מקום. ידו בכל – ויד כל בו. חיים ב„סולל בונה", חיים ב„הפועל" ובספורט הישראלי על כל שלוחותיו, חיים בבנק „אוצר החייל" ו„בוועד למען החייל". חיים ב„ליגה" הזאת וב„ליגה" האחרת. חיים „בוועד האמריקני למען הספורט בישראל". חיים ב„ספורטוטו" וכל חייו הם טוטו: מה יעשה מחר ולטובת מי ?

מאז שאני זוכר את עצמי קשור בספורט – אני מכיר את חיים. לפחות בשני שלישים מדרכו הברוכה בציבוריות הספורטיבית, שהשתרעה על פני 60 שנה, כאן בארץ, אני לידו.

תמיד הייתי מלא הערצה לדינאמיות שלו, לרצון שלו, לכוח שלו. רבים וטובים לא היו מחזיקים מעמד זמן רב כל כך בארץ שאומרים עליה כי היא אוכלת יושביה. חיים החזיק. ועוד איך ! איך ?

זה היה סוד החיים של חיים. עיסוקיו הרבים והמגוונים היוו אצלו את טעם החיים. אשתו, מוני, תיבדל לחיים ארוכים, ידעה שאין חיים בלי פעילות ואין פעילות בלי חיים. ולכן ליוותה אותו לכל מקום, ובהערצה. עד ליומו האחרון. כמו רבים מאתנו. אלה שלא יוכלו לשכוח את האיש ואת פעלו.

★ ★ ★

הנוכחות היתה נר לדרכו של האיש. בין אם זה פתיחת אולם בירושלים, חתונה בקיבוץ יגור, פתיחת מעון בטבריה או, להבדיל אלף אלפי הבדלות, הלוויה. חיים היה בכל אלה. הוא היה בכל מקום. לעתים בא, לחץ יד, ובתוך דקות היה שוב במכוניתו בדרך לישיבה זו או אחרת.

אומרים עליו שנהג במהירות מופרזת. אולי. אפשר להבין. יום פעילות אחד של חיים היה שווה־ערך לשבוע עבודה אצל אחרים.

★ ★ ★

נהניתי מאוד במחיצתו, באחד מערבי־הראיונות הרבים שאליהם הוזמן. את שטף דיבורו התקשה המנחה להפסיק. פרק הזמן עליו דיבר, השתרע על פני 50 שנים ויותר. האפשר לספר על הכל בדקות ספורות ?

לו אני המנחה – לא הייתי מנסה להפסיקו. הייתי מייחד לו ערב יחיד. האיש הוא היסטוריה של הספורט בארץ־ישראל וכמובן בישראל. האיש הוא ממייסדי הגופים החשובים ביותר שלנו: ההתאחדות לכדורגל, הוועד האולימפי, איגוד הכדורסל, ה„ספורטוטו" ועוד. תן לכל גוף שעת־שיחה אחת בלבד – והרי לך ערב ארוך אל תוך הלילה.

והקטעים שולבו תמיד בהומור ובסאטירה.

★ ★ ★

כמו, למשל, על הימים הרחוקים ההם של שנות החמישים, ועל הדרך שבה החליטו אם יהיה או לא יהיה כדורגל בשבת.

מספרים – וחיים אף פעם לא הכחיש – כי הוא, כנציג „הפועל", היה נפגש ביום חמישי עם בן־ציון פט ז"ל, בשעתו עתונאי ידוע ונציג „מכבי" במוסדות הכדורגל. השניים היו מתקרבים לחלון, מעיפים מבט לשמיים ושואלים זה את זה (ביידיש): „מה אתה אומר, ר' בן־ציון, יהיה גשם בשבת ?"

„יהיה" פסק ר' בן־ציון.

וכך לא היה כדורגל בשבת...

★ ★ ★

„סע לשם", אמר לו הבוס.

„וזו היתה הנסיעה הראשונה שלי. להביא בורג. מאז לא הפסקתי לנסוע", סיפר חיים.

★ ★ ★

מדי שנה נוהג „מעריב" לכבד אישי־ספורט ותיקים ולהעניק להם פרס־הוקרה על שירותם הממושך והמבורך בשדה הספורט.

כך גם נהגנו השנה. בטקס הכתרת „כדורגלן השנה", שהתקיים בשלהי חודש מאי בתל־אביב, הענקנו שני מגיני־הוקרה: אחד לנחום בית־הלוי, ייבדל לחיים ארוכים, ההיסטוריון של הכדורגל ב(ארץ)ישראל, ואחד לחיים גלובינסקי.

ח"כ פנחס גולדשטיין (מימין) מעניק את מגן ההוקרה מטעם „מעריב" לחיים גלובינסקי, בערב הכתרת „כדורגלן השנה" מטעם „מעריב", בחודש מאי השנה. צילום: עדי אבישי.

אמרו עליו שבנסיעותיו הרבות – הקיף כמה וכמה פעמים את כדור הארץ לרוחבו ולאורכו. סיפור אחד ששמעתי מפיו, לא נכלל אמנם בתחום הספורט, אך היתה לו השלכה על העתיד לבוא.

בתחילת שנות העשרים (חיים נולד בפולין ב־1902 ועלה לארץ־ישראל ב־1920) עבד חיים בסלילת כבישים באיזור ים־המלח. למנהל העבודה חסר בורג חשוב במערכת, שאי־אפשר היה להשיגו בארץ. חיים גילה את אזנו שאפשר להשיגו באחת הערים ב...אנגליה.

אותות המחלה הקשה כבר ניכרו בו. אך בשעה היעודה הוא התייצב. באלפי אירועים כבר השתתף. אך לא רצה להחמיץ עוד אחד. בשעה היעודה הוא היה במקום. מלווה, כתמיד, ברעייתו מוני.

ואפשר היה לראות את הנהרה שהיתה שפוכה על פניו של ח"כ פנחס גולדשטיין, כאשר העניק לו את המגן. האחרון שלו במסכת חייו העשירה.

★ ★ ★

תמיד תהיה אתנו, חיים.

משה לוד

חטיף

אלקטרודות, חיישנים, וקסדה מיוחדת בה ממוקמות עדשות – על גופו של טניסאי המשתתף בניסויי המחקר אצל ד"ר אריאל. משמאל: ניתוח מחשב של תנועות חבטה משלושה כיוונים מהצד שלמעלה ומלפנים (מול הרשת).

טניסאים מתחת למיקרוסקופ

מרחוק נראו הגברים שהתרוצצו במגרשי הטניס בקוטו־דה־קאזה, קליפורניה, כמו יצורים שנחתו מכוכב לכת אחר. לא היו להם תולצות ספורט לבנות, ועל גופם החשוף לשמש נראו כמה מידבקות פלסטיק עגולות. במקום כובע מצחיה, או כובע „טמבל" רחב תיתורת – כפי שטניסאים נוהגים לחבוש – היו להם מיני קסדות מוזרות עם משקפות, פנסים מאירים בהבזקים ואפילו מצלמה מיוחדת.

אלא שהם לא היו עב"מים: רק „שפני ניסוי" – במעבדות המחקר המיוחדת של גדעון אריאל, לשעבר שיאן ואלוף ישראל בדיסקוס וכדור־ברזל, וכיום ד"ר למחשבים, ביומכאניקה וניתוח מערכות ביו־רפואיות.

אריאל, יחד עם ויקבראדן, מגדולי מאמני הטניס בכל הזמנים, ומי ש„המציא" את חבטת גב היד, מנסים כבר מזה זמן לסייע לטניסאי צמרת וגם ל„טניסאי שבת" לשפר את משחקם ולמצות את הפוטנציאל שלהם. במרכז המחקר שלהם הושקעו יותר ממליון דולר במערכות מחשב ובמצלמות מתוחכמות, המצלמות במהירויות גבוהות ביותר.

„אני מגשים חלום של 30 שנה", אמר בראדן. „חיפשתי תשובות לשאלות רבות שלא מצאתי בעבודת שטח כמאמן". והוא היה בין השאר מאמנו של אלוף ווימבלדון בסוף שנות ה־30, האמריקני דונאלד באדג'.

הטניסאים המשתתפים בניסוי לצרכי מחקר, מחוברים באמצעות אלקטרודות – כמו חולי לב למערכת מחשב ובקרה, שעוקבות אחר כל תנועה ותנועה שלהם, ומדווחת על כל שינוי שחל בלב ובמערכות גוף אחרות כתוצאה מהמאמץ. רופאי לב עוקבים אחר הדיווח מהמגרש במעבדה שלו – שם ניקלטים האותות על גבי צג מוניטור מיוחד, ומאוחסנים אחר־כך בזכרונו של מחשב, לשם הערכה וניתוח אנאליטי.

שמונה חיישנים (בדומה למערכת סונאר) פזורים בפינות שונות של מגרש הטניס, ומספקות למחשב נתונים על תנועות הידיים והרגליים של הטניסאים – וכך יכולים הרופאים והחוקרים ללמוד לאיזה שיעור של מאמץ שרירים מגיעים משתתפי הניסוי.

הקסדות של הראש כוללות מערכות מתוחכמות מאד של עדשות ומקור אור, כשעל הפדחת הורכבה גם מצלמה משוכללת ביותר. מערכת מורכבת זו מספקת נתונים על שדה הראייה של הטניסאי, וכאשר מפתחים במעבדה את התשליל מהמצלמה האוטומטית – יודעים במדויק לאן מיקד הטניסאי את עיניו מכל שניה וחלקיק שניה במהלך משחקו.

כל הנתונים הללו מעובדים במחשב, במטרה לספק תשובות לשאלות שנוגעות לפוטנציאל של ספורטאי, מה ניתן לשפר אצלו ובדיוק – מה לשפר ובאיזו מידה.

בעבר, סיפר פעם בראדן, הוא הנהיג שיטת מחקר ומעקב בעזרת כרטיסיות מנוקבות – הדור הראשון של המחשבים – כדי לסייע לטניסאים בשיפור משחקם. זה היה לפני 40 שנה...

דגש מיוחד ניתן עתה בצילום כל תנועה של טניסאי לאורך זמן, והנתונים שתצלומים אלו מספקים מוזנים למחשב שבו אוחסן „מודל מושלם", שממנו נגזרים אי־פוא כל הנתונים הממשיים, בהתאם לכל טניסאי וטניסאי.

בשיטות החדשניות הללו, מתעניינים עתה גם מומחי ספורט בגוש המזרחי – ואל תתפלאו אם ביום מן הימים תקראו בעתון על... שליחי הקג"ב, או סוכנויות ריגול אחרות מן המזרח, שגנבו את סודותיו של מרכז המחקר של ד"ר אריאל. אם הם עושים זאת עתה במוסדות דומים אחרים, הקשורים בעיקר בתעשייה וברפואה בארה"ב, הם גם עשויים ל„התלבש" על מוסד המחקר הספורטיבי הזה, כדי להשיג יותר מדליות אולימפיות.

במרכז בקוטו מצאו כבר, למשל, כי חבטת ההגשה של ג'ימי קונורס משיגה מהירות ממוצעת של 115 קמ"ש, ואילו זו של רוסקו טאנר הגיעה גם ל־220 קמ"ש. כן נמצא כי „חבטת הפילוח" – מסמליו המסחריים של ג'ון מקנרו, באה נוכח יכולתו להגיע במהירות רבה לרשת, והיא יעילה באורח יוצא מן הכלל. לעומת זאת, ביטלו ד"ר אריאל ובראדן את טיעוניו של מקנרו כי בדרך כלל הוא קובע במדוייק היכן יונחת כל כדור שלו. „לעיתים הוא מדייק אבל לעתים קרובות מדי – לא. יש לו שגיאה יסודית בתנועת הרגל של היד החובטת" – פסקו המחשבים.

עוד נמצא כי שופטי הטניס סובלים מעייפות בעיניים, ככל שהמשחק מתמשך וזו לרוב הסיבה להחלטות המוטעות שלהם. „המצב מחמיר ככל שעל כס השופט יושב אדם מבוגר יותר. קשה לעקוב אחר תנועת כדור נחבט, ואיש עדיין לא ראה מתי כדור פגע במיתרי המחבט. המהירות פשוט גדולה מדי לשם כך" – קבעו המומחים, והזימו כמה הנחות שהיו מושרשות עד כה.

אלכס דורון

הסובייטים רוצים מדליות זהב גם בטניס

לא יאומן: „האש" אחזה גם במעוז הקומוניזם, בריה"מ. ובשנה הבאה היא תארח, לראשונה, טורניר טניס מקצועני. קרוב לוודאי שיהיה במסגרת סידרת „הפרס הגדול". יתר על כן: הסובייטים החליטו בקור רוח ציני לפנות ישירות ל„מעוז הקפיטאליזם", ארה"ב, ולבקש ממנה סיוע מקצועי, ובעיקר כספי – לצורך זה. במוסקווה הגיעו למסקנה הבלתי נמנעת, שרק בעזרת כסף אמריקני ניתן להרווית טוב מטניס – וגם להציב את בריה"מ „על המפה" של הספורט הלבן.

בהחלטה חסרת תקדים פנו עתה רשויות הספורט הרשמיות של בריה"מ בבקשת עזרה מארה"ב – ושכרו את שירותיה של חברה אמריקנית שהתמחתה בניהול פעילויות ספורט, ומשמשת בעיקר סוכנת לטובי הטניסאים, על־מנת שתייצג את האינטרסים של טובי טניסאי בריה"מ. יהיה על החברה הזאת, „פרו־סרוו" שבהנהלת הטניסאי לשעבר דונאלד דל – לדאוג גם לחוזי פירסומת, קידום מכירות והשקעות, בטניסאים הסובייטים.

זו הפעם הראשונה שספורטאים סובייטים יהיו מיוצגים בידי סוכנות מערבית. משרדו של דל מצוי בוושינגטון, והוא מסר כי בשלב ראשון מדובר בייצוגם של כ־50 מטניסאי הצמרת של בריה"מ. חלק מההסכם מדבר על אירגון טורניר המקצוענים הראשון, במוסקווה.

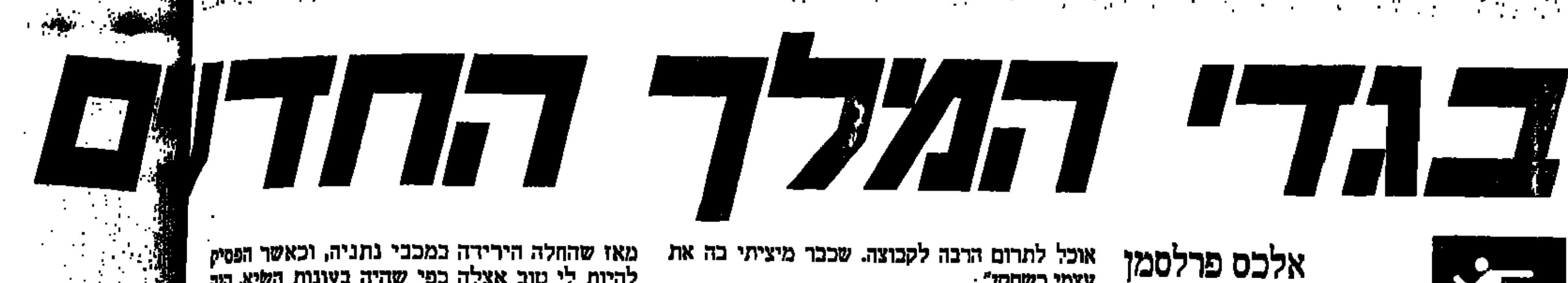
„זה נראה לי מוזר וגם אירוני שנתבקשנו לבצע תוכניות מאד קאפיטליסטיות כאלו למען הסובייטים" – אמר דל. הוא מייצג את איוואן לנדל, ג'ימי קונורס, יאניק נואה, וגם את כוכבי הנ.ב.א. מייקל ג'ורדן ופאטריק יואינג. דל עומד מאחורי מסע הפירסומת המסחרי שליוו את כניסת ג'ורדן ויואינג לזירת המקצוענים, בשנתיים האחרונות.

מאז הגיע אלכס מטראוולי, הסובייטי, ב־1973 לגמר ווימבלדון – לא מעט תודות לחרם שהטילו אותה שנה טובי מקצועני הטניס במערב – לא נראו באירועי הצמרת של הטניס העולמי כוכבים סובייטים. למען האמת, עד לתקופה האחרונה היתה המדיניות הסובייטית הרישמית להחזיק את טניסאיה בבית, ולא לשתפם באירועים החשובים ביותר. הם הועדו להופיע אך ורק בגוש המזרחי. התוצאה – ירידה תלולה ברמת הטניס של בריה"מ.

השינוי חל עתה, משום שהטניס עומד לחזור ולקבל מעמד של „ענף אולימפי", ובריה"מ נושאת עיניה למדליות הזהב האולמפיות בספורט הזה.

דל אומר כי ינסה למכור את הסובייטים דרך יצרנים של משקאות קלים: „נמכור אותם לציבור הצרכנים כנבחרת, ולא כיחידים" – קבעו מומחי הפירסום שלו.

בגדי המלך החדשים

אלכס פרלסמן

חודש ספטמבר הניצב בשער, טומן בחובו את המפנה הגדול בחיו של הכדורגלן עודד מכנס. עתיד להיות „ספטמבר הורוד" של ה„סקורר" המצטיין. בשמונה בחודש יבוא עודד בברית נישואים עם חברתו הצמודה בעשור האחרון, עינת לבית אפק. כעבור 12 ימים הוא יוביל את התקפת מכבי תל־אביב במשחק החוץ שלה נגד הפועל לוד. כך יבואו לידי הגשמה שני החלומות הגדולים של הספורטאי בן ה־30. ישא לאשה את אהבת חייו; יפתח בקריירה חדשה, ילבש את בגדי המלך החדשים בשורות הקבוצה הנמצאת בראש מאוייו זה ארבע שנים.

דומה כי אין עוד חלוץ אחר במרינה שהגיע לדרגת פוריות כה גבוהה כפי שנרשמה ליהלום הנתניתי. 183 פעמים הכניע עודד את שוערי הליגה הלאומית. במשך ארבע עונות היה מלך השערים, כולן במדי מכבי נתניה. הוביל את קבוצת נעוריו לארבעה תארי אליפות, וזכה עמה פעם אחת בגביע המדינה. שלוש שנים הוכתר ל„כדורגלן השנה" בכל אמצעי התקשורת, וגם גביע „ספורטאי השנה" לא נפקד מארונו העמוס. רק הרומן שלו עם הנבחרת הלאומית לא היה מוצלח ריו, יחסית להצלחותיו בזירת הליגה. הופיע ב־12 משחקים בין־ארציים בלבד. מי יודע, אולי עוד ישוב...

בשנתיים האחרונות ניסה את מזלו במכבי פתח־תקווה. את הנסיון הראשון יזכור לטוב – 15 כיבושים; סיוע משמעותי להפיכת הקבוצה מאפורה ומדורגת אי שם בין מרכז למרתף הטבלה לאטרקטיווית, ולכזו הממוקמת במרבית שלבי העונה בצמרת הגבוהה. העונה החולפת היתה פחות מוצלחת, למעשה השחונה ביותר בתולדותיו של עודד. רק ארבע הבקעות שוקף למאזנו אומרות הכל.

„גמרתי את הסוס בנתניה"

בנתניה קיוו רבים כי עודד „ישוב הביתה". כי הוא יגיע למסקנה שבכוחו לפרוח מחדש רק בזירה בה חולל גדולות כל השנים. אבל הוא חשב אחרת. „גמרתי את הסוס שלי במכבי נתניה. הרגשתי שלא אוכל לתרום הרבה לקבוצה. שכבר מיציתי בה את עצמי כשחקן".

אלה מהנתנייתים המשתוקקים לקשר מחודש עמו, אפשר שמשאלתם תענה בעוד שנים אחדות. כשעודד יפתח בקריירה של מאמן. יתאים לו אז לנסות ולהחזיר עטרה ליושנה בממלכת היהלומים. נתונים תיאורטיים לבטח יהיו לו, לאחר שהעונה סיים את קורס המאמנים בהצלחה רבתי. עם ממוצע של קרוב ל־90 בבחינות הסיום. אבל עד לאותם מים, חזון למועד. בינתיים, יש לו המון מה להגיד מאז שהחלה הירידה במכבי נתניה, וכאשר הפסיק להיות לי טוב אצלה כפי שהיה בעונות השיא, היה לי באיזשהו מקום בלב רצון לנסות את מזלי במכבי ת"א" – כך עודד.

אותו רצון הפך למשהו מוגדר והחלטי עבור עודד בחודשים אחרונים. „המאמן הראשי בקורס המאמנים במכון וינגייט היה שמעון שנהר, מאמן מכבי ת"א. מדי פעם שוחחתי אתו, והתרשמתי ממנו בצורה בלתי רגילה. במיוחד מהצורה היסודית והנכונה שבה הוא עובד. ומכך שהוא יודע כדיוק

עודד מכנס, שחקן העונה במכבי תל־אביב. דומה כי אין עוד חלוץ אחר במדינה שהגיע לדרגת פוריות כה גבוהה כפי שנרשמה ליהלום הנתניתי. 183 פעמים הכניע עודד את שוערי הליגה הלאומית. במשך ארבע עונות היה מלך השערים, כולן במדי מכבי נתניה. הוביל את קבוצת נעוריו לארבעה תארי אליפות, זכה עמה פעם אחת בגביע המדינה. שלוש שנים הוכתר ל„כדורגלן השנה" בכל אמצעי התקשורת, וגם גביע „ספורטאי השנה" לא נפקד מארונו העמוס. רק הרומן שלו עם הנבחרת הלאומית לא היה מוצלח ריו, יחסית להצלחותיו בזירת הליגה. הופיע ב־12 משחקים בין־ארציים בלבד. אולי עוד ישוב...

ככדורגלן פעיל. ומי יודע אם הנתניתים לא ישבעו מרורים מ„רגליו האיומות" כבר בעונה הקרובה. במפגשים בין מכבי תל־אביב למכבי נתניה. ואו אז הם יזכרו באותו מפגש בו הביסה מכבי פ"ת את נתניה 2־5 לפני שנתים, כשעודד מככב כפ"ת עם צמד שערים.

מדוע דווקא מכבי ת"א ? „גם בשנים הגדולות של מכבי נתניה, הייתי חש התרגשות מיוחדת לקראת המפגשים נגד מכבי ת"א. ידעתי בלבי כי היא מייצגת אגודה גדולה. בדרך כלל היו המאבקים נגדה קשים מאוד לנתניה. הפתגם האנגלי אומר כי ,אם אינך יכול להכות אותם – הצטרף אליהם'. ולכן, מהן דרישותיו מהקבוצה ומעצמו" – אמר החלוץ המצויין.

שוב עם מושיקו

מסתבר כי הקשר לא היה חד־סטרי. גם שנהר „נדלק" על עודד מכנס. על האדם והספורטאי שבו, על יושרו. בחושו המפותח הבין המאמן כי עודד יכול להוות תחליף מקצועי הולם למלך שערי הקבוצה בעונה החולפת, מוטי איוניר, שהמיר את מדי „אופנת ברוך" המכבית באלה של רודה קרקדה ההולנדית. חש כי מכנס יוכל לנצל חלק מהמצבים הרבים אליהם תגיע קבוצתו ברחבות הלאומיות. שנהר לחץ על הנהלת מכבי לצרף את מכנס לקבוצה, ולו רק לעונה הקרובה. וכעת שמכבי יצאה למחנה האימונים בהולנד, כבר היה המו"מ בין פרקליטו של החלוץ לראשי הקבוצה בעיצומו. מו"מ שהגיע לבסוף לסיכום חיובי. עודד יוביל את התקפת מכבי ת"א בעונה שבשער.

„החיים לימדו אותי שלא לצפות ליותר מדי. ככל שהציפיות גבוהות, האכזבות עלולות להיות כואבות פי כמה. לכן אינני רוצה לצאת בהצהרות לגבי העונה הקרובה. מכיוון שהיתה לי עונה חלשה, ברור לי כי אשקיע בלי סוף כדי להצליח. אסור לשכוח כי אני תלוי בחברי למכבי ת"א, אבל אני מאמין בשלד הטוב שלנו. באיזון בין הוותיקים לצעירים, בנסיון העצום של כוכבי הקבוצה. ומכיוון שמכבי לא זכתה בשום תואר בשנים האחרונות, הגיעה העת שהיא תעשה זאת. אני ושחקן הרכש השני, דורי אזולאי, נוכל לסייע לה. ויש לי אמונה כי אבקיע לפחות 11 שערים, כפי שהבקעתי בעונה הגרועה ביותר שלי במכבי נתניה".

באותה עונה שיתף עודד פעולה עם משה גריאני. השנה הם יהוו שוב צמד חמד, ועודד יוכל להנות מפעולות הבישול המתוחכמות של „מושיקו". לא מן הנמנע כי בצוותא עם אבי כהן, בוני גינצבורג, מנשה שמעונוב, אלי דריקס, אלון נתן וחבריהם, תהיה מכבי ת"א הלהיט הגדול של הליגה הלאומית. גם בזכות עודד. ■

הרבה שנים מוצלחות ופוריות עבר הצמד עודד מכנס – משה גריאני. אחרי שנפרדו – לשניהם לא הלך בשדות הזרים. השנה, במכבי ת"א, שניהם מצפים לשיחזור הצלחות העבר במדי מכבי נתניה. בתצלום של עדי אנישי: עודד שומר על הכושר

הייתי קונה ממנו מכונית משומשת

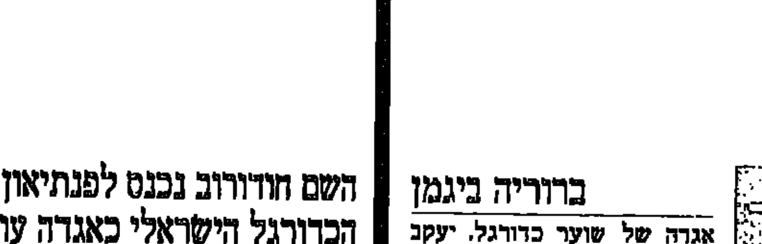
עודד מכנס מקרין על כל מי שנפגש עמו תחושה נעימה. יש בפניו הנאות משהו שמעורר אמון ללא סייג. אחד שאפשר לרכוש ממנו מכונית משומשת בלי פיקפוק. לא בכדי הוא קנה לעצמו מעריצים רבים, גם מחוץ לשדה הכדורגל.

עיסוקיו ותחביביו רבים ומגוונים. בצעירותו ניגן באקורדיאון. כיום הוא מוצא מרגוע בדייג. יכול לשבת שעה ארוכה בחוף מכמורת, עם חבר, ולהעלות בחכתו מדגת הים. אלה המסתובבים במכון וינגייט, יוכלו לגלות אותו לפרקים במגרש הטניס. איננו קוטל קנים ב„ספורט הלבן". „כשאפסיק להיות כדורגלן פעיל ישאר לי הטניס כעיסוק ספורטיווי בכיף".

בקיץ האחרון החל מכנס עוסק בממכר תכשיטים. חברו הנתניתי איליה („לילו") חסן, יוצר תכשיטים מפליז, נחושת ואפלקה. נהג לייצא אותם לחו"ל. עודד שיכנע אותו כי גם השוק המקומי יכול להוות קרקע טובה למכירה. אמר ועשה. הפך לסוכן תכשיטים, מוכר אותם לחנויות, עושה חיל. עלמות רבות כבר מתהדרות בעגילים, צמידים, שרשראות וסיכות אותם מייצר „לילו" ומשווק אליל הכדורגל.

גם הנקודה המסורתית איננה נפקדת לגמרי מחייו של החלוץ. מידי ליל־שבת עורך קידוש. שומר על כשרות ועוד כהנה וכהנה.

עודד מכנס. „ילד טוב מאוד, נתניה".

ברוריה ביגמן

אגדה של שוער כדורגל. יעקב חודורוב. בן 58, שוינק בין הקורות עד לפני 18 שנה. היום, בין המיפגשים המשפחתיים הלבביים עם שני נכדיו עורד ועומרי בני השנה, ונכדתו אופיר בת עשרה חודשים, שומע וקורא הרבה על כדורגל בארץ, מתרגז על כך שהתדרדר מאד, לטענתו, וצופה רק במשחקים בליגות באירופה. למשחקי הליגה בארץ אינו מטריח את עצמו.

הליגה שמעניינת אותו בארץ היא דווקא ליגת הכדוריד. הוא עוקב אחריה מאחר ששלושת בניו, עופר (31) והתאומים אמיר ותמיר (29) – עשו בה חיל למעלה מ־15 שנה. עד לעונה האחרונה היה לו מקום של כבוד ביציע המרכזי באולמה של האלופה ומחזיקת הגביע, מכבי ראשון־לציון, שם נתנו בניו את שנותיהם היפות. במהלך עונה זו הפסיק תמיר, השריד האחרון של ה„אחים" בקבוצה את פעילותו במועדון, אחרי עזיבה מוקדמת של עופר, שחצה את הכביש להפועל ראשון־לציון, ובשנתיים האחרונות עסק רק באימון, ופרישה מוקדמת של התאום אמיר. גם האב יענקל'ה איבד את העניין לשבת ביציע.

בחזרה לליגה הארצית

העונה יורד יענקל'ה לליגה הארצית בכדוריד.

השם חודורוב נכנס לפנתיאון הכדורגל הישראלי כאגדה עוד בחייו ■ בחייו של השוער המופלא יעקב, יענקל'ה ■ שלושת בניו, עופר, אמיר ותמיר בחרו, בעידודו המאסיבי של אביהם – בכדוריד ■ באחרונה, אחרי שנים של משחק בראשון־לציון, נחתו השלושה במכבי ת"א – היריבה המושבעת של יענקל'ה, איש הפועל ת"א הוותיק ■ יענקל'ה דווקא מרוצה שבניו לא הגיעו לכדורגל: „לא רציתי שיגיעו אלי בגיל 30 עם מפתחות של ב.מ.וו. ביד, ויקללו אותי שאין להם מקצוע..."

האב הגאה יענקל'ה חודורוב (משמאל), מציג את שלושת בניו: תמיר, עופר (המאמן) ואמיר. צילום: עדי אבישי

שלושת האחים – בניו, התאחדו שוב במגרש הכדוריד, ויאיישו העונה את שורות... מכבי ת"א. עופר נתמנה מאמן הקבוצה, ועל תמיר ואמיר מוטלת משימת הבקעת השערים. האבא של החודורובים, שעשה שנים יפות ב„אדומים" של הפועל תל־אביב אינו מתרגש מהמעבר של בניו „לצהובים". „אני מאושר שהם התלכדו ובחרו לשחק באגודה גאה כמכבי ת"א. לפני שהחליטו לשחק בה הם לא התייעצו אתי בכלל. אני, איש הפועל לשעבר, נחשב היום לאוהד קנאי של קבוצת הכדוריד של מכבי ת"א. זוהי אגודה שמנוהלת נכון, וכך הייתי רוצה לראות את הפועל ת"א מנוהלת. האנשים במכבי ת"א הם אנשים שהספורט יקר להם, ולא פקידים שמחתימים כרטיס עבודה בבוקר, והולכים בסוף יום העבודה הביתה. מרבית ידידי בספורט הישראלי הם דווקא אנשי מכבי ת"א" – מגלה אבא יענקל'ה.

רק לא ב.מ.וו.

יעקב חודורוב מאושר מכך שבניו פנו דווקא לכדוריד, ואפילו לא ניסו לעלות על משטח הדשא של הכדורגל. „לא רציתי שיתחרו בשם חודורוב, שיצר סביבו אגדה. ידעתי שמה שהם לא יעשו, יגידו שהם לא כמו אבא שלהם. לא רציתי שיבואו למגרש, ושהשם חודורוב ירדוף אותם. את התפיסה הזו גיבשתי לעצמי עוד בקטנותם. עובדה שלא יצרתי בבית פולחן סביב הכדורגל, ולא משכתי אותם אחרי למגרש. הם לא ראו אותי משחק. ראיתי את הכדורגל כחלום, ולא כעתיד בחיים, וכך חינכתי את בני. רציתי שיעסקו בספורט, וגם יבנו את עתידם הכלכלי. בכדוריד, שהוא הספורט מספר 1 בראשון־לציון, הם פגשו חומר אנשים ברמה אינטלקטואלית גבוהה מאוד, שהתאימה לכל שלב בהתפתחותם בחיים".

יענקל'ה לא רצה שבניו ינסו לעשות קריירה בכדורגל, מפני שלאכזבתו – הכדורגל לא זכה בארץ להכרה מקצועית. „ראיתי שהכדורגל הפך לעסק מסחרי, וביקשתי מהם שיתפסו ממנו מרחק. ידעתי שמכדורגל הם לא יגיעו לכלום בחיים. לא בלימודים ולא בהתכססות כלכלית. לא רציתי שבגיל 30 יבואו אלי עם מפתחות של ב.מ.וו ביד, ויקללו אותי מפני שאין להם מקצוע. ידעתי שחבריהם יתמסרו, והם יישארו עם הקהל של בלומפילד, ועם זה כמובן שאי־אפשר לקנות מצרכים במכולת. דרך הכדוריד, ובזכות כישוריהם האינטלקטואליים, הם הגיעו למעמד חברתי מכובד. תמיר ועופר מנהלים משרד נסיעות מצליח בראשון, עם קליינטורה רחבה. אף פעם לא אמרו להם שמאחר שלא שיחקו כדורגל לא נכנסים אליהם למשרד".

רק עופר הבכור ראה את אביו לשחק. זה קרה לו פעמיים בלבד. הוא ראה את גמר גביע המדינה, בו ניצחה הפועל ת"א את הפועל פ"ת 2–1. „סבי שמחה ז"ל, לקח אותי למשחק. אבא לא ידע שאני ביציע. רק אחרי המשחק ניפגשנו" – מספר עופר, שגם ראה כיצד אביו ספג רביעיה מרגלי אנגליה הצעירה. זינוקים נוספים של אביו במשחקים, לא ראה. תמיר ואמיר רק שמעו וקראו על הקאריירה של אביהם. מעולם לא ישבו ביציע להריע לו. הם רק זוכרים את השכונות כהן אבא היה משכים קום, אוכל בשעה 11 מרק צח, ומצחצח את נעלי המשחק שלו, מפני שבימים ההם לא היה אפסנאי שהכין ציוד לשחקנים.

עופר, אמיר ותמיר סבורים שלכל העסוקים במשחקי הכדור הליליים ייחור מסוים. „אלה הם בחורים שעוסקים בספורט לא למען סחיטת כספים, אלא למען העיסוק בספורט לשמו. כדורגל בארץ רק מדברים ולא משחקים. אנחנו רואים רק משחקים באירופה, כמו גמר גביע אירופה בכל שנה, ועוד משחקים מן הסוג הזה. משחקים בליגה הישראלית אנחנו לא רואים, אפילו אם מביאים לנו הביתה הזמנות למשחקים" הם אומרים.

קריירה בתחומים אחרים

מבין השלושה, המנוסה בזירה הבין־לאומית בכדוריד, הוא תמיר. 32 משחקים בין־לאומיים, כהם כבש 34 שערים. אמיר לבש את המדים הלאומיים רק ארבע פעמים, ולא הבקיע שער. עופר לא היה שחקן נבחרת. תמיר הפסיק לשחק במכבי ראשל"צ באמצע העונה שעברה. שם חשבו שהוא לא מספיק טוב. הוא לא חושב שכבר גמר את הסוס. את כושרו יוכל להפגין במכבי ת"א יחד עם אמיר, הנחשב לאחד משחקני הציר הטובים והמוכשרים ביותר בארץ, שהעדיף לעשות קאריירה בתחומים אחרים בחיים, ולאו דווקא במדים הלאומיים של ישראל בכדוריד.

עבור השלושה, הכדוריד הוא הספורט היפה ביותר. כדורגל מסמל עבורם בריחה מבית־ספר. „אני מרוצה מאוד שלא הגענו לכדורגל. המסחר סביב הכדורגל הרג אותו. הכדורגלנים אינם ספורטאים" – אומר תמיר, שבנערותו היה שלישי בארץ בקפיצה למרחק, עם הישג של 6.60 מ', ורץ 100 מ' בזמן של 11.2 ש'.

יענקלה חודורוב במרכז עם בניו תמיר מימין, עופר, אמיר והנכדים
צילום: הנס אנגלסמן

שלושת האחים הם גם חברים טובים. הם מגיעים יחד לאימונים בת"א. לכל אחד מהם תורנות הסעה ברכבו. הנהג הוא גם „מפקד" השתיה של השלושה אחרי האימון. הוא מזמין שולחן עמוס בשתיה בקפה „אקסודוס", הסמוך לגימנסיה הרצליה – מגרש האימונים של מכבי ת"א.

שלישיית חודורוב מאמינה שעונה בליגה הארצית תהיה עונה חולפת, של שנה אחת בלבד. ועל־מנת שלא לאכזב – קיצרו את שהייתם בחו"ל לרגל עסקים, וחזרו להזיע בין השערים. בהצלחה! ■

יענקל'ה: „הפועל ת"א – פרה חולבת עם הראש בת"א והעטינים בשפרעם..."

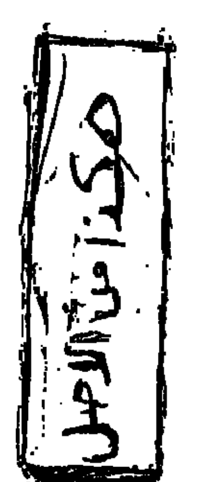
„הכדורגל של היום נראה כמו תיאטרון של פעם בשבוע, ואנשים לא חושבים על עתידו ועל עתיד העוסקים בו. אני קורא בעיתונים את מעללי אלילי הכדורגל של עיתונות הספורט, ומתפוצץ מצחוק.

„השחקנים יושבים על צמרת ברוש, ומכריזים בקול כמה כסף הם דורשים. ראשי הקבוצות יושבים למטה, ומנהלים עמם מקח וממכר. רק אחרי הרבה הרבה קריאות קרב, מסכימים הכדורגלנים לרדת לענף נמוך יותר. זה מזכיר לי את שוק הבהמות ברעננה...

„לא ייתכן שהפועל ת"א תעמוד כמו פרה שהראש שלה בת"א, והעטינים בשפרעם, ואוחי ארמלי ישב ויחלוב את שתיהן. הוא עדיין לא מראדונה וגם לא בובי צ'רלטון. מדובר בשחקן בן 29, שגמר כבר את הקאריירה שלו. שוייצר מעדיף אותו על הספסל אצלו, מאשר על הספסל במכבי חיפה.

„זו הסיבה שאינני יכול לחיות אוהד של אגודה, שהקדשתי לה 20 שנה ונתתי בה את כל נשמתי. אינני יכול לסבול שיוליכו אותה כאף..."

מארטינה ואיבאן — טאנגו של מנצחים

הזוג מספר 1 בעולם הספורט הלבן. הצ'כים איבאן לנדל ומארטינה נאבראטילובה. מארטינה החליפה את דרכונה בזה של ארה"ב. איבאן נשאר צ'כי.

שבוע ספורט מעריב

אולימפיאדה 1992 ★ שליח "מעריב" ביקר בערים המועמדות

[illegible] ... שש ערים – ברצלונה, פאריס, אמסטרדאם, ... [illegible] ... על זכות האירוח של משחקי הקיץ ושבע ערים – פאלון (שוודיה), לילהאמר (נורווגיה), אלברוויל (צרפת), אנקורג' (אלסקה), סופיה (בולגריה), קורטינה דה־אמפצו (איטליה) ... [illegible] ... מתמודדות על אירוח אולימפיאדת החורף ... [illegible] ... ולטופיה בחורף.

13 בקשות ל־2

ישעיהו פורת

ב־17 באוקטובר יתכנסו בלוזאן, שווייץ, 85 חברי נשיאות הועד האולימפי הבינלאומי, כדי להחליט מי תהיינה שתי הערים המארחות של אולימפיאדות הקיץ והחורף ב־1992. רוב רגיל יקנה לשתיים את הזכות להיכנס להיסטוריה של הספורט. מאתונה 1896 ועד היום נערכו, בפועל, ב־29 ערים וב־19 מדינות, 21 משחקי קיץ אולימפיים (ועוד שלושה בוטלו בגלל המלחמות) ו־14 משחקי חורף.

ההכרעה תיפול בין פאריס, אמסטרדאם, ברצלונה, בירמינגהאם, בריסביין (אוסטרליה) ובלגרד – שש הערים המבקשות לארח את אולימפיארת הקיץ; ובין שבע הערים המבקשות לארח את משחקי החורף: פאלון (שוודיה), לילהאמר (נורווגיה), אלברוויל (צרפת), אנקורג' (אלסקה), סופיה (בולגריה), קורטינה דה־אמפצו (איטליה) וברכטסיגאדן (גרמניה המערבית).

בכך יגיע לסיומו מחול שדים, שנמשך כבר שלוש שנים, בהשקעה המוערכת בכ־100 מיליון דולר.

ראשי מדינות, פוליטיקאים, ראשי הספורט הבינלאומי וכמובן נציגי הערים המועמדות, מעורבים בנסיונות השיכנוע, שהגיעו לשיאן בחודשים האחרונים. שום מאמץ אינו נחסך, שום מחיר אינו יקר מדי, לפחות בעיני חלק מן הערים המועמדות.

רק לפני שנים ספורות היה המצב הפוך. לוס־אנג'לס היתה העיר היחידה שהגישה את מועמדותה למשחקי 1984. אחרי מונטריאול (1976) ומוסקווה (1980) אף התעוררו מחשבות לגבי היכולת של מדינה אחת לשאת בנטל הכספי של אירוע מן הסוג הזה.

איש אינו יודע בוודאות, אבל מומחים מעריכים, כי מארחת משחקי 1980, מוסקווה, השלימה עם גרעון של חצי מיליארד עד מיליארד דולר. מונטריאול, שאירחה את המשחקים האולימפיים ב־1976, עדיין משלמת את מחיר הגרעון, כשיעור של כמיליארד דולר.

אולם בלוס־אנג'לס התהפכה הקערה על פיה. מארגני אולימפיארת הקיץ ה־23 נתנו לעולם שיעור לדוגמא, כיצד מרוויחים, ואפילו הרבה, תוך כדי השלמת מיתקני ספורט חסרים, אירוח וסיבסוד של כ־20,000 ספורטאים, מאמנים מלווים ואנשי תקשורת. משחקי לוס־אנג'לס הותירו בקופה 250 מיליון דולר!

הכנסות מפירסום

המהפך החל באותה תיבה מלבנית, שמביאה אל ביתו של כל חובב ספורט בעולם את ההצגה הטובה ביותר. התחרות בין רשתות הטלוויזיה החשובות בעולם, בעיקר האמריקניות, יצרה מאגר כלכלי, שעשה את כל ההבדל. חברת A.B.C. האמריקנית, שילמה למארגני משחקי לוס־אנג'לס כ־325 מיליון דולר תמורת הזכויות הבלעדיות לצלם ולמכור זכויות־מישנה לעשרות תחנות טלוויזיה בעולם ובעיקר זכויות־פירסום – ולא הפסידה. סכום דומה תוציא N.B.C., שזכתה במיכרז של אולימפיארת סיאול ב־1988.

כ־180 שעות שידור בטלוויזיה של תחרויות הקיץ האולימפיות ועוד כ־90 שעות של שידור משחקי החורף, השפיעו השפעה עצומה על ההכנסות מפירסום – מחוץ לטלוויזיה. כך, למשל, הוקמה עתה חברה מיוחדת, .I.S.L, בשותפות של חברת "ארידס" לציור ספורט (51%) וחברת הפירסום היפאנית DENTZU (49%), שקיבלה כבר ייפוי־כוח מהוועדים האולימפיים של 117 מדינות, ובתוכן ישראל, למכור את זכויות היוצרים של הסמל האולימפי וסמלים אחרים למוצרים רבים. מקימי החברה מעריכים את ההכנסות ב־600 מיליון דולר.

אירוח אולימפיארה, שיש לה גם סיכוי להרוויח כסף, או לפחות לא להפסיד הרבה, היא כבר משהו ששווה להתמודד עליו. כך נוצרה בשלוש השנים האחרונות התחרות החריפה בין 13 מועמדות למשחקי הקיץ והחורף של 1992. שלא לדבר על יוקרה, מוניטין ושיקולים פנימיים, שיש לכל אחת מן הערים המועמדות.

על פי התקנון, חייבת כל עיר המבקשת לארח משחקים אולימפיים לזמן אליה ועדה מקצועית, לבדיקת התנאים שהיא מציעה. 13 הערים המועמדות ל־1992 עשו הרבה מעבר לזה. מספרים שברצלונה כבר אירחה כ־70 מבין 85 חברי הוועד האולימפי, שיכריעו בסופו של דבר את הכף. פאריס, אומרים, הזמינה עד כה 60 חברים. גם בירמינגהם משתדלת להדביק את הקצב הזה.

השיקולים שיכריעו את הכף – מעורבים.

PARIS 1992

100 שנים לרעיון

בועז ביסמוט, פאריס

אנו עדיין בשנת 1986, אך יש כאלה שחיים מזה כמה זמן בשנה אחרת, שנה הרבה יותר מאוחרת. 1992. אלה הם הפאריסאים שמצפים בכליון עיניים לבשורה שתזכה אותם באירוח המשחקים האולימפיים. ביקור קצר בפאריס יספיק כדי לגלות עד כמה נושא זה נמצא בראש מעיינם של הצרפתים.

אמצעי התקשורת מדווחים על הנושא בהרחבה. סיור ברחבי העיר יפגיש אותנו שוב ושוב עם הסמל "פאריס 1992" שמעטר כמעט כל בניין ציבורי ואתרי תיירות רבים. שטיפת מוח? – בהחלט.

לצרפת סיבה היסטורית מדוע היא שואפת ורואה עצמה ראוייה לארח את המשחקים. היא מחזירה אותנו לאחור, לשנת 1892. בשנה זו הציע פייר, הברון מקוברטן, לחדש את מסורת המשחקים האולימפיים. שנתיים מאוחר יותר נקבעו כל הסידורים לאירגון האולימפיארה בפאריס ובשנת 1896 התקיימה באתונה האולימפיארה המודרנית הראשונה. הצרפתים גאים איפוא להציג את הברון מקוברטן, שהיה נשיא הוועד האולימפי הבינלאומי עד לשנת 1925, כהוגה הרעיון לחידוש המשחקים האולימפיים המודרניים.

כיוון שב־1992 יחלפו 100 שנים מאז אותו יום, מבקשת פאריס את זכות האירוח, אם כי – להזכירכם – שפאריס אירחה כבר פעמיים את המשחקים: ב־1900 וב־1924.

בראש מסע הפירסום הגדול עומדים שניים: הנשיא פרנסואה מיטראן וראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק, שהוא גם ראש עיריית פאריס. שיראק הוא גם נשיא האירגון העומד מאחורי פאריס במועמדות לאירוח המשחקים. אירגון זה, שחברה בו גם השחקנית הצרפתית המפורסמת קתרין דנב, עובד מזה כמה שבועות בהילוך גבוה ביותר.

קדחת "פאריס 1992" בעיצומה. בחנויות הפאריזאיות הגדולות ביותר, הגאלרי לפאייט והסמריטן, מוכרים חולצות ואימוניות שעליהן מודפס סמל האולימפיארה. הפירסומת למוצרים אלה אומרת: "תנו יד לקיום המשחקים בפאריס – ליבשו את הצבעים שלה". גם חברות התעופה הצרפתיות הצטרפו למאבק. חברות אייר־פראנס, אייר־אנטר ויו־טי־אי, תורמות את שלהן על ידי נשיאת הסמל על גוף מטוסיהן. וכך אפשר לראות את הסיסמא "פאריס 92" על 71 מטוסים, ביניהם גם קונקורד אחד.

הסמל שנבחר לייצג את האולימפיארה הוא ציור של מגדל איפל בצבעי כחול וארום. מגדל אייפל הוא ללא ספק אחד האתרים הידועים ביותר בבירה הצרפתית ובעולם כולו.

הצגת פאריס כמועמדת דורשת תקציב גדול מאוד ומחייב סיוע מחברות גדולות. ואומנם חברות רבות כבר התאגדו והקימו את אירגון התמיכה במשחקים. בראש האירגון עומד פיליפ קלמונט, נשיא התעשיינים והמסחר בפאריס. בין החברות ניתן למצוא את בית האופנה "כריסטאן דיור", חברת המכוניות "פיז'ו", חברת התעופה הפנימית "אייר־אנטר", מועדון הים־התיכון ועוד.

בינתיים מסמיקה פאריס מכל המחמאות שהיא מקבלת מתושביה ומכלל אזרחי צרפת. אך היא תעדיף להסמיק ב־17 באוקטובר, אם יוחלט ש"פאריס 1992" זו לא סתם סיסמת פרסומת נפוצה אלא עובדה בשטח.

ראשית, הנוחות והתנאים העריפים שמציעות הערים המועמדות. בריסביין הרחוקה, מן היבשת האוסטרלית, תתקשה ככל הנראה לאסוף מספיק תומכים. מה עוד, שרק לפני 30 שנה אירחה מלבורן את האולימפיאדה ה־17. ועוד סיבה: בריסביין הציגה מועמדותה – לראשונה.

נסיון חמישי לברצלונה

ברצלונה, לעומת זאת, מנסה כבר בפעם החמישית לזכות באירוח אולימפיארת הקיץ. ב־1928 הפסידה בהתמודדות עם אמסטרדאם, ב־1932 הפסידה ללוס־אנג'לס, ב־1936 ניצחה אותה ברלין וגם מינכן, ב־1972, הועדפה על־פני ברצלונה. אולי מסיבות פוליטיות.

היום, רואים רבים בברצלונה מועמדת בעלת סיכויים טובים. ראשי המדינה והעיר מעוניינים מאוד להפגין את הרוח הדמוקראטית, שהחליפה דיקטטורה של שנים. זו עיר עם מודעות גבוהה לספורט, שאירחה בשנים האחרונות ארועי ספורט בינלאומיים רבים, ולאחרונה את אליפות העולם בכדורסל. יש בה מיתקני ספורט מודרניים ובעצם הימים האלה עובדים על בניית האיצטדיון האולימפי החדש תחת הריסות האיצטדיון הקודם שניבנה לפני 60 שנה.

לברצלונה יש גם את...יושב־ראש הוער האולימפי הבינלאומי, חואן אנטוניו סאמאראנש, תושב העיר. מנהיג הספורט מספר 1 בעולם, עושה אמנם ככל יכולתו להינתק מן הנושא הזה ומפגין בכל הזדמנות גישה אובייקטיווית, אבל אין ספק שרוחו והשפעתו העקיפה לא תזיק לברצלונה.

במאמר מוסגר מצביעים מקורבים לנושא על העובדה, שהספורט הבינלאומי נשלט בשנים האחרונות על־ידי הלאטינים. בנוסף לספרדי סאמאראנש, עומדים הברזילי ז'ואו האוולאנג' בראש ההתאחדות הבינלאומית לכדורגל והאיטלקי נביולו בראש התאחדות האתלטיקה הבינלאומית. זה מקרי או לא, אבל עובדה:

תנאים טובים

ישעיהו פורת, בירמינגהאם

בירמינגהאם מגלה נחישות ומציבה אתגר ספורטיווי מקצועי מרשים. לעיר זו יש היום, ככל הנראה, התנאים האופטימאלים לספורטאים. שדה תעופה חדש הושלם לאחרונה והוא ממוקם מהלך חמש דקות נסיעה ברכב ממרכז הירידים הבינלאומי של העיר. בתשעה אולמיו של הקומפלקס הזה ניתן לאכלס כ־100,000 צופים ותחרויות בכל ענפי הספורט הנערכים באולם.

"אם נזכה באירוח, יש לנו תוכניות לבניית איצטדיון מקורה ל־70,000 איש ולידו נקים את הכפר האולימפי לספורטאים", מבטיח קן בארטון, יו"ר הועדה המארגנת. לדבריו, יש לו ולחבריו הבטחת תמיכה של ממשלת בריטניה. בראש המשימה של בירמינגהאם עומד סר דניס האוול, מי שהיה שר הספורט בממשלת בריטניה.

יש לבירמינגהאם סיבות טובות לרצות מאד באירוח האולימפיארה ב־1992. העיר השניה בגודלה (מיליון ורבע תושבים) באנגליה, שהיתה בעבר מרכז הטכסטיל במדינה ובה מספר אוניברסיטאות חשובות, איברה את יתרונה התעשייתי לטובת לונדון. ראשי העיר וראשי הספורט שלה – עושים היום כל מאמץ "לעלות על המפה" מחדש.

התשובה, כאמור, תינתן בלוזאן, ב־17 באוקטובר.

BIRMINGHAM 1992

ברוח הכלכלה

תמר גיא, אמסטרדם

באמסטרדם משוכנעים שהאולימפיאדה של 1992 תיערך בעירם. הנסיון (הכלכלי) המוצלח של לוס־אנג'לס מפתה וברוח הכלכלה המערבית החל בעיר מסע פירסום בסדר־גודל מרהים.

וכך נרהם התייר לראות את כל החשמליות בעיר צבועות כחול כשעליהם שילוט ענק לרוחב הקרונית האומר בפשטות: „אמסטרדם 1992"; חברת „אמריקן אקספרס", יחד עם הוועד האולימפי של הולנד, פירסמו פוסטר־חוצות יפהפה בגווני כחול ותכלת ובו נראית נעל־ספורט ענקית ששרוכיה האדומים רכוסים. הכרזה הזו מודבקת על כל עמוד מודעות אפשרי. גם שם הכיתוב פשוט — „אמסטרדם 1992" ועוד שורה קטנה: „תנו לעולם לנצח". בכל הכיכרות המרכזיים — הוצבו שלטים מוארים ענקיים עם הסמלים והסיסמאות.

אי אפשר לברוח מהעניין. הדראגסטור השכונתי ליד המלון הפך את חלון הראווה שלו לחלק ממסע השכנוע. וכך מוצגים שם לראווה סבונים, מגבות, תיקים, נעליים, צעצועים מכל מיני סוגים, מחזיקי מפתחות ומה לא — ועל כולם מוטבעת הסיסמה „אמסטרדם 1992". גם אם האולימפיאדה תיערך דווקא בבריסביין, אוסטרליה — בהולנד יש כבר מי שהרוויח ממסע השיכנוע, כי התיירים קונים את כל המזכרות שמחירן אינו עממי במיוחד.

ב־1978 נערכה אליפות העולם בכדורגל בארגנטינה, ב־1982 בספרד, ב־1986 במכסיקו, ב־1990 באיטליה וב־1994 היא תתקיים בברזיל...

פאריס גם היא מועמדת „חזקה" לארח את משחקי 1992, למרות שכבר אירחה את המשחקים בשנים 1900 ו־1924. מן העבר השני יתכן שסיכוייה יפחתו בגלל העובדה שעיר צרפתית אחרת, אלברוויל, רוצה לארח את משחקי החורף.

סיכויי חורף לסופיה

רבים רואים בסופיה, בולגריה, מועמדת בעלת סיכויים טובים לארח את משחקי החורף ב־1992. יודעי־דבר מסבירים, שיש היום אווירה של פיוס במשפחה האולימפית, שמנסה לצאת ממלכודת החרם, שהחלה במונטריאול (1976) ונמשכה במוסקווה ובלוס־אנג'לס. הוועד האולימפי מצפה ל„הפסקת אש" בסיאול, בעוד שנתיים וכך, כדי לפייס את המזרח־אירופים ולזכות בתמיכתם במקומות אחרים, עשוייה סופיה להיות המדינה המזרח־אירופית הראשונה לארח משחקי חורף.

עוד נימוק, שישחק לטובת הבולגרים: לנינגראד היא עד עכשיו המועמדת היחידה לאירוח אולימפיאדת החורף ב־1996. כדי להתחמק ממתן הזכות הזאת לסובייטים, יעדיפו מדינות רבות להתארח ארבע שנים קודם, בסופיה.

85 חברי הוועד האולימפי הם נציגים בודדים של מדינות. למדינות הגדולות יש שני נציגים, כמו גם לכל מדינה שאירחה עד היום משחקים אולימפיים. יש, כמובן, גם גושים של יכשות, של מכנה משותף פוליטי. לדרום־אמריקה יש גוש של 14 חברים. למזרח אירופים — 12. גם לנציגי אפריקה ואסיה יש כמובן אינטרסים משותפים.

או"ם ספורטיווי, שיש בו אינטרסים, קשרים אישיים וגם שיקולים ענייניים, והם שיכריעו בסופו של דבר מי יהיו המארחות ב־1992.

המקום והזמן: לוזאן, 17 באוקטובר 1986. ■

הר היהודים ובקעת חברון

מרדכי רוזנבלום, ברצלונה

ברצלונה ממתינה למשחקים האולימפיים מאז 1928. אז הגישה את הבקשה הראשונה לארח את המשחקים ונוצחה בידי אמסטרדאם. באותה שנה החלו בברצלונה בהכנת תשתית מיוחדת של מתקני ספורט ברמה גבוהה ביותר.

אבל דומה כי בשנה האחרונה נכנסו פרנסי העיר להילוך גבוה, בכל הקשור לבקשתם לארח את המשחקים. העיר וספרד כולה התגייסו למבצע השיכנוע. משחקי אליפות העולם בכדורסל, שנערכו שם לא מכבר, העניקו לראשי העיר את ההזדמנות להציג בפני מאות נציגי התקשורת ברחבי העולם, את ברצלונה האולימפית.

הגענו לברצלונה, לבית חצי הגמר בכרטיס הביקור של ברצלונה לא רק משחקי אליפות העולם בכדורסל. לזכותה גם הנסיון המוצלח באירוח משחקי הגביע העולמי בכדורגל ב־1982. „זו היתה הצלחה גדולה", אמרו לנו פרנסי העיר. 27 מתקנים, מתוך ה־37 המבוקשים ע"י הוועד האולימפי הבין־לאומי, מוכנים ופועלים זה שנים רבות. חמישה נוספים נמצאים בבניה ויהיו מוכנים בתוך שנתיים עד שלוש.

איזורי הפעילות של התחרויות, יהיו בארבעה מקומות עיקריים: מונט ז'ואיף (הר היהודים), דיאחונאל, פארק דה־מאר ובקעת חברון. המקומות נבחרו בשל נוחות הגישה אליהם, ההפרדה שביניהם וקירבתם למרכז האירועים. המודל הכללי יהיה מודרני, עם קשרי תחבורה מתוחכמים; כאשר כל איזור יארח את הספורטאים

ב„מונדובאסקט" ובמרכז העיתונות המתינה לנו הזמנה מסוגננת לארוחת ערב חגיגית עם יו"ר הוועדה המארגנת של המשחקים האולימפיים בברצלונה 1992, במועדון הפולו שבעיר.

המבצע היה מתוכנן היטב. ארוחת ערב, תכנית אומנותית עשירה ומיפגן אדיר של זיקוקי דינור. ללא נאומים או ברכות. רק מפגש חברתי, להיכרות ראשונה. השלב השני חיכה לנו באולם הכדורסל. יציע שלם ובו יותר מ־3000 צופים, קם וגולל לפני הקהל הרב יריעת ענק עם הטבעות האולימפיות והכתובת: „ברצלונה 1992" והכל פרצו בתשואות אדירות. כך — ארבע פעמים בכל משחק, 12 פעמים מידי ערב!

ברחובות ראינו את הצעירים והצעירות, כולם לבושים בחולצות טי עם הטבעות והכתובת; בחלונות הראווה — צילומי ענק של העיר היפה הזאת. והשיא: סיור מיוחד לנציגי הממלכה השביעית, בין מתקני הספורט הרבים של ברצלונה, המיועדים לארח את המשחקים ב־1992.

שיתחרו במתקנים שבאותו איזור. כך למשל ב„הר היהודים" — האקרופוליס של ברצלונה — יתקיימו רוב מקצי הגמר במקצועות השונים. כן יהיה במקום מרכז העיתונות של האולימפיאדה.

הוועדה המארגנת אף פירסמה את התקציב הכללי של המשחקים ב־1992 בברצלונה, אם וכאשר. מדובר בתקציב כללי של 667 מיליון דולר, המחולק כך: 438.8 מיליון לאירגון; 129.4 מיליון למתקנים; 59.4 מיליון הוצאות באיזורים; 39.4 מיליון לשונות.

בפתח החוברת המהודרת שחילקו לנו בבואנו לברצלונה, מצאנו את הכתובת הבאה: „לפני שהגעתי לברצלונה, רק חשבתי שאני יודע מה פירושה של עיר ספורט...". על החתום: פייר דה קוברטן, הוגה הרעיון האולימפי.

אותי, בכל אופן, הם הצליחו לשכנע. אם יש מי בוועד האולימפי הבין־לאומי, המבקש את חוות דעתי, הרי הפכתי תומך נלהב ב„ברצלונה 1992".

איקה זוהר באתר הצילומים ברחובות תל־אביב הקטנה והישנה.

איקה (משמאל) מתאמן בחברת ידיד לתפקיד טולק, אותו הוא מגלם בסרט.
צילום: דניאל מורדז'ינסקי.

כפפות

ספרו של דן צלקה, כפפות, הפך בבימויו של רפי אדר לסרט. איקה זוהר, בנו של מי שהיה אלוף ישראל בעבר בהדיפת כדור־ברזל, אורי זוהר, מגלם את דמותו של טולק, מתאגרף משנות השלושים, המתחבט בין אהבתו לצברית וזירת האיגרוף.

בשבועות הקרובים ייצא לאקרנים „כפפות" — סרטו החדש של הבמאי רפי אדר, המבוסס על הרומן של דן צלקה. גיבור הסרט הוא טולק שאפרן (איקה זוהר), עולה חדש מפולניה, המתאגרף ב„מועדון הבוקס מכבי ת"א" של שנות ה־30.

טולק הקיז הרבה דם בזירה, לעתים יותר מדי, כדי להוכיח לכולם שהוא הטוב ביותר. הוא תלה בחדרו תמונה של מקס בר, לשעבר אלוף עולם באיגרוף במשקל כבד, והתחיל לחפש לו יריבים. המטרה שלו היתה גלימת הארגמן, עם סמל מגן־דוד מוזהב, שהוענקה בסוף השנה למתאגרף הטוב ביותר בפלשתינה. אחרי כמה קרבות עתירי דם וחתכים מעל ומתחת לעיניים — הצליח לגבור אפילו על מתאגרף איטלקי בשם בונטי, מהטובים בעולם.

„כפפות" מזכיר פעמים רבות את מתכונת סרטי האיגרוף האמריקניים. גם הדמויות והמקומות ניראים כתלושים מסוף תקופת ה„פרוספריטי" בארה"ב (ברילאנטין בשיער המשוך לאחור ושפמי „דוגלאס" דקים). מה שבכל זאת מבדיל את „כפפות" מ„רוקי", „השור הזועם" ודומיהם, הוא הנימוסים הפולניים של טולק, והחייל הבריטי שמתעקש להתמודד עימו בזירה. „כפפות" טעון רומנטיקה יותר מאשר פעולה. את זה אי אפשר למצוא בסרטים של סילבסטר סטלונה.

את החלל הריק, בין קרב אחד לשני, ממלאות פגישות רומנטיות עם נאווה (שרון הכהן), המורה שלו ב„קלוב לדיבור עברית". הרומן הכפול שהוא מנהל איתה ועם האיגרוף, לא כל כך ניראה לה. לנאווה הצברית, נמאס לראות את החבורות הטריות בפניו של אהובה, וכמו בחיין של כל זוג צעיר שכזה, מגיע השלב של הבחירה הקשה נוסח: „תחליט, או אני, או האיגרוף!".

טולק מתקשה לוותר על אחד מהשניים, ובאורח פלא הוא מצליח להמשיך באהבה הכפולה. חוץ מאקט המחאה שלהסתרת הכפפות, משלימה נאווה עם ה„שגעון" של טולק, ומלווה אותו ברוב רגעיו הקשים.

איקה זוהר (26) עבר לפני תחילת צילומי הסרט אימונים אינטנסיביים לפיתוח הגוף במכון של נמרוד דרייפוס, ואימוני איגרוף בפיקוחו של אלוף ישראל, שלמה ניאזוב. לפי מה שראינו בסרט, ההדרכה של ניאזוב היתה מקצועית למדי, ואף התלמיד היה חרוץ.

לקראת ההסרטה, העלה איקה משקלו בחמישה ק"ג בלבד. ליותר לא היה זקוק, כיוון שטולק הוא מתאגרף במשקל בינוני. צילומי הזירה נערכו בבית־המכס הישן בנמל יפו, וסצינות הפנים נעשו במלון הישן „סקוטש האוס". רחובות לילנבלום ושד' רוטשילד שוחזרו והפכו צעירים בחמישים שנה.

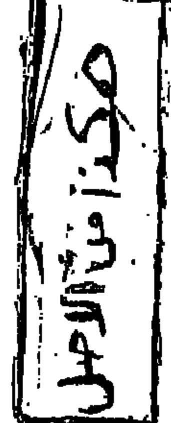
צילומי הסרט, שתקציבו עמד על 700 אלף דולר, הופסקו בזמנו, לאחר שחלק מהמשקיעים חזרו בהם, ויצאו מן ההפקה. קושי נוסף היה במציאת שחקן אמריקאי, שאמור היה לגלם את דמותו של בונטי. הוא שבר את היד, ורק אחרי מאמצים רבים נמצא באיטליה בונטי החדש. בתפקידי הניצבים מופיעים מתאגרפים אמיתיים, חברי אגודת מכבי ת"א.

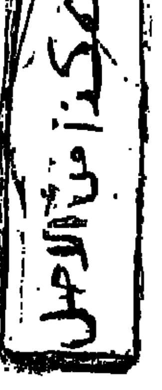
לאיקה יש סיפור אישי, די מפתיע: „סבא שלי עלה אף הוא לארץ מוורשה בשנות השלושים, התאגרף והפסיק, ממש כמו טולק. שניהם היו 'זאבים בודדים', ותלמו כל הזמן על ניו־יורק. סבא שלי הפך לא מעט בשל כך לימאי, ועד היום הוא ממשיך לנסוע לחו"ל פעם־פעמיים בשנה. הוא לא יכול בלי זה. הדבר היחיד שסבי שונה מטולק הוא, שטולק התאגרף בשביל ההערכה של נאווה, ובכדי לבחון את יכולתו. אחר־כך הוא פרש. סבא שלי לא יתבייש היום להחזיר מכות אם ירגיזו אותו".

אביו של איקה מפורסם לא פחות. שמו: אורי זוהר. לא, לא זה שחזר בתשובה ולומד עכשיו תורה. אורי זוהר היה אלוף ישראל בהדיפת כדור־ברזל ואף יצג את ישראל בהזדמנויות רבות בחו"ל. עד היום ממשיך אביו של איקה להיות מהאתלטים המובילים בענף, למרות גילו. באליפות ישראל הוא זכה במקום השלישי, ובאליפות „הפועל" והוותיקים הוא היה הראשון. באליפות העולם לוותיקים, שהתקיימה לפני כשנתיים, הוענקה לו מדליית כסף.

בצעירותו ניסה איקה, המתפרנס ממשחק, ללכת בדרכי אביו, ונרשם למחלקת האתלטיקה בהפועל חיפה. חוץ מזה הוא גם שחה, ואף היה מציל. אז עוד לא תיאר לעצמו, שיום יבוא והוא יאלץ להיראות כקציצת בשר מהלכת, בעקבות קרבות איגרוף מתישים. מה לעשות, התפקיד מחייב.

דוד לביא

תחזיטוטו

נועם בן־ישראל

לא 13, 14!

מחזור השבת, בנוסף להיותו המחזור האחרון בעונת 85/86 של הטוטו, הוא אחרון גם מבחינה נוספת: המחזור האחרון שבו הפרס הראשון הוא עבור ניחוש נכון של 13 תוצאות. החל מהשבוע הבא יחולק הפרס הרא־שון עבור ניחוש תוצאותיהם של 14 משחקים. לאחר שלוש שנים שבהן חו־לק הפרס בעבור 12 ניחושים, ולמעלה מ־20 שנה עם 13 משחקים — מתחיל „עידן ה־14".

לאלה מכם אשר גם ניחוש 13 היה כה קשה, לטוטו יש עבורכם שלוש „נחמות": א. הסיכוי שלכם לעשות 13 גדל מאוד, ולמעשה גדל פי 13! ב. הפרסים, עקב ריבוי ההעברות וההש־תתפות הגדולה הצפויה — יהיו גדולים בהרבה. ג. מנחשי 10 תוצאות ימשיכו לזכות בפרסים, והחל מהמחזור הבא יחלק הטוטו חמישה פרסים, במקום ארבעה כיום. אינני יודע באם יש בכך פיצוי כלשהו על העובדה שיהיה הרבה יותר קשה לנחש ולזכות בפרס הראשון — אבל התוספת תגביר ללא ספק את העניין בטוטו.

בשבוע הבא נרחיב בנושא שיטות מצומצמות, ועל כיצד ממלאים טופס של 14 משחקים. בינתיים לפנינו מח־זור מרתק נוסף של משחקי הליגה הא־נגלית. ננסה להצליח בו.

1. קובנטרי — אברטון: קובנטרי ניצלה בסוף העונה שעברה מירידה לליגה השניה, אבל השבת כבר נוצחה בלונדון, משער של ווסטהאם בדיקה ה־87. כנראה שהשתפרו. 1, x.

2. ליברפול — ארסנל: האלופה ומחזיקת הגביע לא תתקשה בביתה, כאשר ראש בכושר — לנצח אפילו את הקבוצה הטובה מלונדון.

3. לוטון — ניוקאסל: פתיחת ליגה קשה לניו־קאסל — שבוע ראשון ולי־ברפול בבית, ובשבוע השני לוטון בחוץ. אולי יפתיעו. משולש.

4. מנצ'סטר־יונייטד — צ'ארלטון: הצעירים האדומים והשאגות האדירות ימלאו את האולד־טראפורד. אנו מוסי־פים ל־1 גם את ה־x, כי לא נראה הפסד רצוף שני ליונייטד.

5. נוריץ' — סאותהמפטון: אלופת הליגה השניה השיגה את עיקר הישגיה בבית. מולה תתייצב מוליכת הטבלה, אחרי תצוגה מרשימה. עוד משולש.

6. נוטינגהאם — ווסטהאם: קשה מאוד לניחוש. הביתיים, שהיו בעבר אלופי הליגה, הם קבוצה טובה עם מא־מן שחצן. האורחים משחקים פתוח ותו־קפני. 1, 2.

7. אוקספורד — ווסטהאם: מפגש בין שתי קבוצות שילחמו השנה: ווס־טהאם על ראשות הטבלה, אוקספורד על השארות בליגה. לאורחים יתרון איכותי משמעותי. 2.

8. ק.פ.ר. — אסטון־וילה: שתי הק־בוצות לא הרשימו בשנה שעברה, וגם בשבת האחרונה ספגו מפלות. תיקו יספק את שתיהן.

9. שפילד־ווינסדי — צ'לסי: הנציגה הבכירה של „עיר הפלדה", שפילד, תארח את צ'לסי הלונדונית. משחק פתוח שבו שום תוצאה לא תפתיע.

10. טוטנהאם — מנצ'סטר־סיטי: ה„תרנגולים" פתחו את הליגה בסערה, בניצחון 3–0 בחוץ. בבית הם מסוגלים לנצח כל קבוצה, במירה והגנתם הרעו־עה לא תהיה להם לרועץ. 1, 2.

11. ווימבלדון — לסטר: האורחים הם קבוצה שמתמחה בהפתעות. למי ששכח — בשנה שעברה ניצחו את לי־ברפול. משולש.

12. לידס — שפילד־יונייטד: קבו־צת הפאר לשעבר, לידס, נלחמת על רמותה. בשבת האחרונה הפסידו, ולכן לא סביר הפסד שני. 1.

13. פלימות — רידינג: מפגש פר־קנטי בין שתי קבוצות שעלו השנה לליגה השניה. משולש נגד צרות בסוף הטופס...

הצעות השבוע

שיטות מלאות

סולידי

	1	x	2
1	X		
2	X		
3		X	
4	X		X
5		X	
6			X
7	X		X
8	X		
9		X	
10	X		X
11	X		
12		X	X
13		X	

שלשות /
כפולים 4
טורים 16

הפתעות

	1	x	2
1		X	
2			X
3		X	
4	X	X	
5	X		X
6		X	X
7	X		X
8	X	X	
9		X	X
10		X	
11			X
12			X
13			X

שלשות /
כפולים 6
טורים 64

הגיוני

	1	x	2
1	X		X
2	X		
3			X
4	X	X	
5		X	X
6	X		
7		X	X
8	X	X	
9	X		
10	X		
11		X	X
12	X		
13	X	X	

שלשות /
כפולים 7
טורים 128

לעשירים

	1	x	2
1	X	X	X
2	X		
3	X	X	X
4	X		
5			X
6			X
7	X	X	X
8	X		X
9		X	
10	X	X	
11	X	X	
12		X	
13	X	X	

שלשות 3
כפולים 4
טורים 432

שיטה מצומצמת

	1	x	2
1	X	X	
2	X		
3	X	X	X
4	X	X	
5	X	X	X
6	X		X
7			X
8		X	
9	X	X	X
10	X		X
11	X	X	X
12	X		
13	X	X	X

שלשות 5
כפולים 4
3888 טורים מלא
432 טורים בשיטה המצומצמת

	1 (1)	1 (x)	1 (2)	2 (1)	2 (x)	2 (2)	3 (1)	3 (x)	3 (2)	4 (1)	4 (x)	4 (2)	5 (1)	5 (x)	5 (2)	6 (1)	6 (x)	6 (2)	7 (1)	7 (x)	7 (2)	8 (1)	8 (x)	8 (2)	9 (1)	9 (x)	9 (2)
1	X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X	
2	X			X			X			X			X			X			X			X			X		
3			X		X		X					X		X		X					X			X	X		
4	X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X			X	X	X	X	
5		X		X					X	X					X		X				X		X		X		
6	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X
7			X			X			X			X			X			X			X			X			X
8		X			X			X			X			X			X			X				X		X	
9	X					X		X			X		X					X			X			X	X		
10	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X
11	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
12	X			X			X			X			X			X			X			X			X		
13			X			X			X		X			X			X		X			X			X		

בלימה נכונה

יעקב לנדאו

לא תמיד מספיק לדעת לרכוב היטב, מהר ובבטחון. לפעמים חשוב יותר לדעת איך להאט או לבלום את האופניים בלימת חירום בצורה יעילה, בלי „לגמור" בתוך גדר, כלי רכב אחר, או ל„הימרח" על הכביש...

לפני שנתחיל להיכנס לפרטים – יש להכהיר עובדה אחת חשובה ביותר: הרוכב המאומן ביותר, על האופניים הטובים ביותר, המצויידים במעצורים היעילים ביותר, לא יצליח להגיע ליותר מאשר כמחצית מיכולת הבלימה של מכונית נוסעים ממוצעת.

במילים אחרות – מרחק עצירה של אופניים יותר גדול מזה של המכונית.

עובדה זו מאלצת אותנו מראש להקפיד על מירווח בטחון גדול יותר מהמכוניות שלפנינו, כדי למנוע הפתעות לא נעימות, ולעולם לא „להידבק" לכלי רכב אחרים.

ולבלימה עצמה. מהי צורת הבלימה היעילה ביותר כדי לקבל את מרחק העצירה הקטן ביותר ?

לרשותנו שני מעצורים. באיזה מהם נשתמש ? רוכבים רבים שמעו סיפורי זוועה על התהפכויות כתוצאה מבלימה במעצור קדמי ואימצו לעצמם כתעודת ביטוח, שימוש במעצור אחורי בלבד.

טעות! כושר הבלימה של המעצור האחורי הוא נמוך ביותר וכדאי להבין מדוע.

ידוע לכולנו כי בזמן בלימה או האטה, קיימת תופעה של העברת משקל מהחלק האחורי של הרכב אל החלק הקדמי. נזכיר לדוגמא נוסעים עומדים באוטובוס, הנזרקים קדימה כל פעם שהנהג עוצר, או נשים לב לשקיעת החרטום והתרוממות החלק האחורי במכונית בולמת.

חלוקת המשקל של הרוכב והאופניים ביחד היא כ־60% על הגלגל האחורי וכ־40% על הגלגל הקדמי. ניקח לדוגמא אדם השוקל 85 ק"ג, הרוכב על אופניים שמשקלם 15 ק"ג ומחזיק שני מכשירי שקילה מתחת לגלגלים. הקדמי יראה 40 ק"ג והאחורי 60 ק"ג. נתקין עכשיו מכשירי מדידה מדוייקים המסוגלים לעקוב אחרי המשקל המופעל על כל גלגל תוך כדי רכיבה, ונבקש מהרוכב לבצע בלימה מקסימלית. חלק מכם אולי יופתע. המשקל על הגלגל הקדמי יגיע ל־65 ק"ג ואילו הגלגל האחורי יישא רק כ־5 ק"ג מהמשקל הכללי !

כושר הבלימה המירבי של הגלגל תלוי ביחס ישר למשקל הלוחץ אותו אל הכביש. ברור כי במצב כשהגלגל האחורי כמעט מרחף, אין ביכולתו לתרום הרבה לבלימת האופניים. כמעט כל העבודה מוטלת על המעצור הקדמי כלבד, ואם ננסה לבלום גם במעצור האחורי – הגלגל יינעל, יחליק ויגרום לאובדן שליטה.

העברת משקל קדימה, במידה זו או אחרת, נגרמת בכל בלימה, ולא רק בחזקה במיוחד. במקרה הטוב יכולת הבלימה בגלגל האחורי, היא לא יותר ממחצית היכולת של הגלגל הקדמי, וזה מסביר את הטעות של אלה הנמנעים מלהשתמש במעצור הקדמי. הם פשוט משתמשים בשליש או פחות מכושר הבלימה העומד לרשותם.

מרחק העצירה הגדול יותר של אופניים, בהשוואה למכונית, אינו תוצאה של נחיתות הצמיגים או המעצורים. החיכוך הנוצר בצמיגי האופניים ובמעצורים בבלימת חירום, יכול להגיע לרמה גבוהה כמו במכונית. הבעייה היא מרכז הכובד הגבוה, בשילוב המרחק הקטן בין הגלגלים, הגורמים להעברת משקל גדולה יותר מאשר במכונית ובכך מגבילה את יכולת הבלימה המירבית עד לנקודה שבה הגלגל האחורי מתחיל להתרומם מהכביש.

אם כן, איך עוצרים?

יש להתחיל את הבלימה בשני המעצורים בו זמנית ובלחיצה שווה.

הכבל הארוך של המעצור האחורי גורם כבר כאן לפיחות של כ־20% בכוח המגיע למעצור זה.

עד לבלימה בינונית רצוי להמשיך ולהגביר את הלחץ בשני המעצורים. מכאן והלאה – אם יש צורך בבלימה חזקה יותר, יש להוסיף לחץ רק במעצור הקדמי.

כדי למנוע התרוממות הגלגל האחורי אפשר להחליק אחורה אל מעבר לאוכף. מומלץ בעיקר בבלימות חריפות בירידה.

בכל מקרה כדאי להתכופף ובכך להוריד את מרכז הכובד. אם בכל זאת מורגשת נעילה של הגלגל האחורי – יש להוריד מיד לחץ המעצור האחורי.

ולאלה החוששים מהיפוך קדימה: צריך הרבה כוח והרבה דבקות במטרה כדי להרים גלגל אחורי תוך כדי עצירה, ומכן ועד התהפכות – הדרך עדיין ארוכה. מספיק להרפות לרגע מהמעצורים כדי לחזור עם שני הגלגלים אל כדור הארץ.

עד כאן איך בולמים, ועכשיו – היכן בולמים?

רצוי תמיד לבצע את הבלימה בקו ישר (לא בפניה) על משטח טוב (לא בקטע משובש) וכשיש חיכוך טוב (לא על חול, חצץ, מים או שמן). כל זאת כדי למנוע החלקה. בתנאי דרך משתנים, יש לבלום בקטעים הטובים ביותר כדי לעבור את הקטעים הגרועים במהירות נמוכה.

כשאתה מתקרב לפניות או סיבובים – בצע בלימה מתאימה בקטע הישר לפני הפנייה, כדי להיכנס במהירות המתאימה. הימנע מבלימה בתוך הפניה. אפשר להשתמש בזהירות במעצור האחורי תוך כדי פניה, ורק במידה שצריך. (במקרה כזה – החלקה כתוצאה מבלימה בגלגל הקדמי תגרום לנפילה ודאית, ואילו החלקה קלה בגלגל אחורי לא תגרום לתוצאות דרמטיות).

קורה לפעמים, בעיקר בסיבובים בירידה, שאתה מוצא עצמך בסיבוב ארוך כשמהירותם גוברת ללא שליטה.

אל תפעיל עדיין את מושב המפלט. גם לזה יש פתרון. שמור על קור רוח. יישר את האופניים, סע בקו ישר מספר מטרים תוך כי בלימה חזקה לפי כל הכללים.

הסתכל אל תוך הסיבוב. חלק את הקשת שלפניך לסדרה של קווים ישריים ופניות קצרות, בהתאם למבנה הכביש ותנועת כלי הרכב, וכך תוכל לעבור את הסיבוב כשאתה בולם בקווים הישרים ומשחרר בלמים בפניות.

ולסיום, משהו על בלימה בגשם:

זוהי הנקודה החלשה של מערכת המעצורים המקובלת: מקדם החיכוך של גומיות המעצורים הרטובות יורד לכדי עשירית ומרחק העצירה גדל פי 4 בערך, בהשוואה לתנאי מזג אוויר יבש. (כאן אגב, בא לידי ביטוי היתרון היחידי (אולי) של מעצורי ה„טורפדו" הישן אשר אינו מושפע ממים).

בתנאים כאלה רצוי להפעיל את המעצורים הרבה לפני הזמן, כדי לייבש את החישוקים והגומיות ולהחזיר את כושר הבלימה לרמה סבירה. הרגב דורש זהירות מרובה ותכנון הרבה מעבר למה שהורגלנו ברכיבה „יבשה". ■

★ מוגש ע"י יעקב לנדאו, המדריך הטכני של „הדוושנים" – אגודת רוכבי האופניים בשיתוף עיריית תל־אביב/יפו בית מרנקפורט – הדר יוסף טל. 492409 תל אביב.

בוא לדווש אתנו

בואו לדווש איתנו בכל שבת בשעה 07.30 ובכל יום ו' בשעה 15.30. רכיבה ספורטיבית לא תחרותית מרחבת איצטדיון האתלטיקה הקלה בהדר יוסף:

ה„דוושנים" – אגודת רוכבי אופניים: טל: 492409, תל אביב.

נחיתת אונס נוסח מיאמי

Miami Hopper

אלי אלבג

Miami Hopper – מיאמי הופר. לא להיבהל, זו לא נחיתת אונס, אלא תרגיל פופלארי מאוד בבי.אם.אכס. בחו"ל תרגיל זה די מוכר, ועתה הגיע גם לארץ, אם כי באיחור. תרגיל מסובך זה ניתן לבצע בכמה סגנונות ובשתי שיטות עיקריות.

סגנון ראשון ובסיסי (בתמונה שלי); סגנון שני ללא אחיזת יד ותמיכת רגל, וסגנון שלישי, כאשר שתי הרגליים מרחפות באוויר (בתמונה השניה). הסגנון הרביעי והקשה מכולם הוא כאשר יד אחת באוויר, יד שניה אוחזת בכידון, ואילו הרגליים והגוף באוויר, למעט הבטן שנשענת על הגלגל (להבדיל מן התמונה השניה). על־מנת לבצע תרגיל זה, שבו נתקלתי לראשונה באחת החוברות המיובאות מחו"ל, צריך קודם כל בלם קדמי, (אין צורך באחורי).

כיצד מבצעים זאת?

שיטה א': רוכבים באיטיות, ועולים לתרגיל הרמת גלגל אחורי. מסובבים את ההגה כך שידית הבלם הקדמי תתקרב עד כמה שניתן לכיסא. לאחר שהכידון הסתובב, מעבירים במהירות את היד החופשית לכסא, ואוחזים היטב בכסא; תוך כדי כך ממשיכים ללחוץ על הבלם. ברגע שהכידון נמצא במרחק של כ־20–30 ס"מ מהארץ, מעבירים את משקל הגוף אחורנית כדי לא ליפול, וממשיכים לעמוד. כאשר מגיעים ליציבות בטוחה, ניתן להמשיך ולהתאמן בסגנונות הנוספים.

לא לשכוח! יש להתאמן הרבה על־מנת להגיע לביצוע מושלם של תרגיל זה.

התאמנת, נפלת, התאמנת, הצלחת ו...עכשיו –

כיצד חוזרים?

חוזרים למצב בו שתי הרגליים [...] הפדלים, כאשר יד אחת אוחזת בכ[...] והשניה בכיסא. מושכים את האופ[...] אחורנית; ברגע שהם מתרומ[...] מסובבים את הכידון, ומעבירים [...] משקל הגוף קדימה, מחזירים א[...] מהכסא אל הכידון, ואז אתה מג[...] המנוחה והנחלה – הגלגלים ס[...] על הרצפה, אתה יכול להמשיך [...] כמו אדם רגיל, פשוט ונורמלי.

שיטה ב': יד אחת אוחזת בכ[...] והשניה בבלם. לוחצים בחוזקה על [...]לם ומתרוממים; האופניים עולים לג[...]בה, ואז מסובבים את הכידון לכיוון הכסא, עומדים, והחזרה היא כמו בתרגיל הקודם. ■

תצלום מס' 1, שלי: התרגיל הראשון והבסיסי

צרכנות נבונה

מאת: יואב עופר

כאשר פתח יוסי עבדי, מסעדן וחיק, המנהל מזה שנים רבות את אלדין המפורסמת של יפו העתיקה, את המסעדה והדרגסטור שלו בבת־ים, היה זה הימור שאי אפשר היה לחזות את עתידו. אמנם, ככר מראשית הדרך היה ברור לו שהוא הולך על רמה אחרת של מאכלים ועל סגנון שיהיה שייך רק לו אבל לאורך חופיה של בת־ים המתנמנמת יש הרי מסעדות ובתי־אוכל רבים ואם פותחים עוד מסעדה היא צריכה באמת להיות משהו מיוחד כדי להצליח. אני אכלתי באלדין של יוסי עבדי בימי הפתיחה, וככר אז נהניתי מאד מן המאכלים המיוחדים. בימים אלה שבתי למסעדה לראות מה המצב ואני מוכרח לציין שהתפעלותי רק גברה. הפעם בחרתי לסעוד ברחבה הנעימה, מול חוף הים משקיט־הנפש כאשר ברקע שקשוק הגלים ביחד עם מוסיקה קלאסית רוגעת. התפריט שלנו הורכב כך: אספרגוס מוקרם בתנור וארטישוק באותה צורה, נפלאים. המנה העיקרית של זוגתי היתה סטייק לוקוס אפוי עם גבינה ויינות בתנור, זה המאכל המייחד את המסעדה הזאת, אשר מיד עם "המצאתו" הפך להיט. אני בחרתי פפר סטייק בפילה שבא ביחד עם 4 סוגי תוספות (בנפרד), כל מילה שאוסיף על טעמו המצויין רק תגרע. החגיגה הזאת כולה לוותה בקנקן יין מהחבית (זה על חשבון הבית) הקינוחים: בווריה, קרם קרמל, מוס שוקולד, בסך הכל, לפי נסיוננו, יכול זוג לאכול כאן ארוחת מלכים אמיתית במחיר הסביר של 40 ש"ח. יש במקום חניה בשפע ודרכי גישה נוחות מי שרוצה להינות מארוחה איכותית עם אויר טוב שיבוא לאלדין דרגסטור. מי שיבוא בשבת בצהרים ייהנה משיטת אכילה ייחודית למקום הזה והיא — 13 סוגי סלטים לבחירתכם התרופשית עד כמה שרק תרצו כאשר אתם צריכים להזמין רק את המנה העיקרית. אלדין דרגסטור, רח' בן־גוריון 81 בת־ים, טלפון: 582528.

תבוא כל יום

לפני שבוע הוא עזב אותנו שוב. בעצם, הוא היה כאן רק שבועיים. אבל הזכרונות... ספר אפשר לכתוב מהם. נכון, לא כל יום יש לנו חוויה כזאת. בתקופה האחרונה דואג רוני קלוגר שזה יקרה לפחות פעם בשנה.

דניס סנט ג'ון טומסון. אמן. אם נשתמש במונח המקצועי: "שיאהן דניס רב אמן בקארטה דו". בקיטלוג של "הדאנים" (דרגה בקארטה) מוצרף לו המספר 7. איש נוח, גובה ממוצע ואפילו כרס קטנטונת. בזמן שהוא לא על המזרון יש גם חיוך. לארץ הוא בא ללמד קארטה. "לא שיש לי משהו נגד הנופים והאתרים בישראל, אני אפילו אוהב אותם מאד, אבל ברור לי שיש מחוייבות לקהל הרב שמחכה לי ואני לא יכול לאכזב אותו", הוא מסביר לי עם האנגלית שלו. "אגב, האוכל שלכם זה משהו שיגעון". הוא מרשה לעצמו להתפנק בעוד כמה מילים לפני שאנחנו מתחילים לדבר על התורה שלו. יכול להיות שהוא באמת אוהב לטייל כמו שהוא אומר, וה"מלווה" שמגישה לו נאוה אשתו של רוני אכן ערב לחיכו, אבל אם יש משהו שמדליק לו ת'עיניים זה כמה שאלות על קארטה דו. "ביום שאדע שאנשים בישראל מבינים שקארטה דו זה לא מה שם רואים בסרטים של ברוס לי אבין שהצלחתי בצעד הראשון שלי. האנשים בישראל כבר הוכיחו לי שהם פתוחים לשמוע ולהבין אך לצערי יש חלק גדול שעדיין לא ידע במה מדובר". בשביל דניס קארטה־דו זו לא הצגה. אפילו למונח ספורט הוא מתנגד. בשבילו קארטה־דו זו אמנות, משהו אין סופי. "גם היום, שאנו כבר עם רקורד של עשרות שנות קארטה דו אני עדיין מרגיש בתחילת הדרך. כל יום מתחדש לי משהו שעוד לא גיליתי. בספורט לא תמצא דברים כאלה. מוזר, לא כל יום נתקלים בתאוריה כזאת. לרגעים נדמה שכדי להיות חלק ממנה פשוט צריך להיוולד יפני עם גוף של רמבו. דניס לא אוהב את המחשבה הזאת. הוא אפילו מסתייג ממנה כמעט בזעם. "תביט עלי" הוא מסביר לי וממשיך "אני ראה כמו רבמו? בשיטה שלנו זה בדיוק להיפך. גבר אישה, זקן זקנה או ילד ילדה לכולם זה מתאים. אין אצלנו מצב שצריך להיוולד עם תכונות מסויימות כדי להצליח. קארטה דו מסתדר עם כל גוף בכל גיל. כח זה הדבר האחרון שחשוב אצלנו. אם מפעילים את הראש ואוהבים לעבוד כולם מגיעים לתוצאות". כאן מגיע דניס להצהרה שספק רב עם איזשהו מדריך ברמתו היה מעיז לאמר אותה. "אני מוכן להתחייב בפני כל אחד ולא משנה באיזה גיל מין או גובה, שאם הוא יתמיד בקארטה דו הוא יגיע לדרגה של רב אמן". נו, צריך אומץ לדבר כך. אבל מי שמכיר את דניס מבין שאת הלוקסוס לדבר באויר הוא משאיר לאחרים. הוא מתעסק בעובדות.

זהו, כבר מתחיל להיות מאוחר והשיאהן צריך ללכת לנוח. "מחר יש יום אימונים מפרך ויבואו מכל הארץ ליטול בו חלק, אני חייב להיות עירני" הוא משמיע כמו איזה אמא שעומדת לפגוש את ילדיה. רוני קלוגר שהוא גם המארח שלו מביט לעברנו בחיוך. "תאמין לי, עוברים עלי שבועיים משוגעים אבל הלוואי כך כל השנה. אני ממשיך איתו לשווייץ ולאחר מכן חוזר לכאן ליישם את כל החידושים שספגנו ממנו".

מידע לצרכן
נוסחת ההצלחה של יצחק אבן־חן

מאת: יואב עופר

יצחק אבן־חן הוא אדריכל העוסק בתכנון וביצוע של אדריכלות פנים. המקצוע שלו, כך הוא אומר, מורכב מהרבה מאד אלמנטים חשובים שבלעדיהם אין אפשרות להצליח בעיסוק זה. הוא רואה בעבודתו שילוב של ידע מקצועי לתכנן נכון את הבית עם גישה פסיכולוגית מתאימה. הקשר האישי עם המשפחה, החדירה המכסימלית למחשבותיהם של בני הבית, לרצונם, למאוייהם והיכולת לתרגם את כל זה לשפת המעשה שלו כל אלה יוצרים את התוצאה הרצויה מבחינתו המקצועית של יצחק אבן־חן. הוא טוען וכצדק כנראה, שאדריכל אשר אינו מכיר את המשפחה לה הוא צריך לתכנן את אופי מגוריה לא יכול לבצע עבודה מושלמת, כי המשפחה צריכה להרגיש שזהו ביתה ולא ביתו של מי שתכנן לה אותו. אסור להתעלם אפילו מן הילדים, מפני שהם משפיעים על ההורים ובסופו של דבר ההשפעה עוברת גם לאדריכל. חלק בלתי נפרד מכל הסכם עמו אומר שהוא האחראי הבלעדי לכל העבודה לרבות הקשר עם בעלי המקצוע השונים וההתמקחות איתם. זה יתרון עצום המוענק ע"י יצחק אבן־חן ללקוחותיו. אבן־חן עוסק בחיפה משנת 1960 והוא מוכר וידוע. שרותיו המקצועיים זוכים לשבחים רבים. משרדו נמצא בשד' הציונות 114, חיפה, טלפון: 04-337743.